

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

בפני כבוד השופטת קרן מילר

תובעות ונתבעות שכנגד
בתא"מ 9724-02-18

1. ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ
2. א. ב. א. ויקטורי חברה לניהול ואחזקות בע"מ

תובע ונתבע שכנגד
בת"א 34793-02-18

אופיר שבת

נגד

נתבע ותובע שכנגד
בתא"מ 9724-02-18
ובת"א 34793-02-18

יובל מקוריה

ב"כ התובעות והנתבעות שכנגד בתא"מ 9724-02-18 והנתבע שכנגד בת"א 34793-02-18 עו"ד שלומי ויינברג ועו"ד אביתר כהן
ב"כ התובע בת"א 34793-02-18 עו"ד אלי בוטבול
ב"כ הנתבע והתובע שכנגד בתא"מ 9724-02-18 ובת"א 34793-02-18 עו"ד גלית מרגלית נסים (סיוע משפטי)

פסק דין

1. תביעה ותביעה שכנגד העוסקות באותו אירוע במסגרתו נאסר על הנתבע והתובע שכנגד להיכנס עם תיק גב שהיה עימו למתחם מרכול "ויקטורי" בסניף בבית שמש. הנתבע, בחור בן 22 ממוצא אתיופי, טוען להפלייתו על רקע מוצאו או מינו באירוע זה. מנגד טוענים התובעים והנתבעים שכנגד כי פרסומיו של הנתבע בעקבות אירוע זה מהווים לשון הרע.
2. התובע בת.א. 34793-02-18, מר אופיר שבת (להלן "שבת"), הינו מנהל מרכול ברשת המרכולים "ויקטורי" בסניף בית שמש (להלן "המרכול"). שבת הגיש ביום 15.2.18 תביעה נגד מר יובל מקוריה (להלן "מקוריה") על סך של 100,000 ₪ בגין הפרת חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן "חוק איסור לשון הרע"). במסגרת הליך זה הגיש מקוריה תביעה שכנגד על סך של 272,168 ₪ בטענה להפרת חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 (להלן "חוק איסור הפליה"). כן התבקש סעד של פרסום הודעת תיקון והתנצלות.

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני:

3. במסגרת תא"מ 9724-02-18 הגישו החברות להן שייך המרכול (להלן "ויקטורי") ביום 6.2.18 תביעה על סך 70,000 ₪ נגד מקוריה בטענה להפרת חוק איסור לשון הרע. עוד נדרש מקוריה לפרסם הודעת תיקון והכחשה. גם במסגרת הליך זה הגיש מקוריה תביעה שכנגד על סך 272,168 ₪ בטענה להפרת חוק איסור הפליה וכך גם דרש לפרסם הודעת תיקון והתנצלות.
4. שני ההליכים אוחדו והצדדים הסכימו בתחילת הליך ההוכחות על היפוך סדר הבאת הראיות.
5. הרקע לכל התביעות הוא אירוע שהתרחש ביום 25.1.2018. מקוריה הגיע למרכול על מנת לבצע קניות כאשר הוא נושא תיק גב. אין מחלוקת כי השומר בכניסה לסניף ביקש ממנו להשאיר את התיק בכניסה למרכול ולא להיכנס עימו. מקוריה טוען כי לאחר שהבחין שבתוך המרכול נמצאים אנשים הנושאים תיקים שונים, פנה לשבת כמנהל הסניף לקבל הבהרות. חילופי הדברים שהתפתחו בין השניים שנויים במחלוקת, אך לאחריהם היה משוכנע מקוריה, לדבריו, כי הוא הופלה במרכול באותו יום ואף במקרים קודמים לאירוע, אם על בסיס מוצאו ואם על בסיס מינו.
6. בעקבות אירוע זה צילם מקוריה סרטון בטלפון הנייד שלו בו הוא מספר את מה שאירע לו בסניף מנקודת מבטו. עיקר דבריו של מקוריה בסרטון:

"אני לא חשבתי שאני אעשה את זה אי פעם בחיים שלי כן... זה חלק מהדברים אבל אני אסביר בקצרה. אני גר פה באזור בית שמש... פה זה ה"ויקטורי" אני מגיע לפה כמעט מדי ערב. בא לקנות לעצמי איזה משהו ככה בכניסה לסגור את הערב. אני עכשיו קצת בעצבים.. אתם רואים אותי? אני עם תיק גב, סבבה? תיק גב. כל פעם שאני נכנס לפה דורשים ממני לשים את התיק בצד. פעם ראשונה עשיתי את זה. פעם שניה עשיתי את זה. פעם שלישית עשיתי את זה, וטענו בפני שאני כמו כל הגברים האחרים צריך להניח את התיק בצד.

אבל עכשיו אני אראה לכם.. ת'אדון הזה פה... הנה תראו בן אדם עם תיק הנה תראו אחד.. אני אעשה לכם פה טרם... כמו שראיתם לא אחד, לא שניים, לא שלושה, ארבעה! לא פחות מארבעה אנשים עם תיק בפנים. ואני, אני לא יודע להגיד אם בגלל שאני אתיופי או בגלל משהו אחר אני רק רוצה פשוט שתראו ויקטורי בית שמש, זה ההתנהגות וזה מה שהם עושים, בושה וחרפה.. אני פשוט מתבייש. אני כועס ברמה שאי אפשר לתאר..".
7. את הסרטון העלה מקוריה לדף הפייסבוק האישי שלו בצירוף פוסט שכתב:

"רוצה לשתף אתכם במה שעבר עליי בפעמים האחרונות שלי בויקטורי בית שמש, כמה פעמים היו אומרים לי להשאיר את התיק בחוץ, ואף פעם לא באתי בשום תלונה,

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני :

1 ואני לא אחד כזה שישר קופץ לו מנגנון בראש שאומר "זה בגלל שאני אתיופי". יש
2 לי מספיק בטחון והערכה עצמית ואני לא מכניס את זה בכלל לאורך חיים שלי
3 (הטעות במקור – ק.מ.).
4 התחלתי לשים לב בפעמים שונות שרק אני נדרש להשאיר את התיק גב שלי בחוץ!
5 והיום זה עבר כל גבול!!!! בפנים שלי ראיתי שאנשים שבמקרה הם לא אתיופים,
6 רשאים לעבור בלי תיק! שבאתי לשאול את המנהל ולספר לו על תחושותי הוא ענה:
7 "לא מתאים לך אל תקנה פה".
8 הרצון שלי היה לקלל ולהתנהג את ההרגשה שלי ובחרתי שלא. הם לא ציפו שאני
9 אוציא את הפלאפון ויצלם - אני לא אתן יד לדבר הזה.
10 פשוט בושה שאני בא למקום כדי לקנות מכספי שעבדתי בשבילו קשה וזה היחס
11 שאני מקבל, בעידן שכולו נקרא # לקבל את האחר! כף רגלי לא תנחת שם לעולם!!!
12 אני יודע שה' יחזיר בחזרה!!! תעבירו ותשתפו שאנשים ידעו על המקום הזה
13 ושיזהרו מתחושות מיותרות!!!! #בושה #גזענות 2018 # מטה רשת ויקטורי"
14 8. הפוסט שפרסם מקוריה יחד עם הסרטון קיבל תהודה רבה – 11,000 "לייקים", אלפי
15 שיתופים, תגובות רבות וכ-269,000 צפיות. מקוריה הוזמן להתראיין בטלוויזיה בתוכנית
16 "הצנרת" בערוץ 10. חלק מהתגובות היו קשות וכללו האשמתה של ויקטורי בגזענות
17 וקריאה להחרים את ויקטורי בית שמש.
18

טענות הצדדים

19 9. לטענת מקוריה הוא היה לקוח מן המניין במרכול, והשומר תמיד הורה לו להשאיר את
20 התיק בצד כתנאי לכניסה לסניף. ביום האירוע הבין לפתע כי הנוהל שיישם השומר הופעל
21 רק כלפיו על ידי השומר המסוים. נטען כי מקוריה ניסה לפנות מיידית למנהל הסניף על
22 מנת לפתור את העניין אך תגובתו של המנהל הייתה מלאת בוז והותירה אצלו תחושות
23 שליליות.
24 10. מקוריה טוען כי הוכיח שקיים נוהל שונה כלפי גברים ונשים במרכול, וכי הוא הופלה על
25 רקע מוצאו ומגדרו לפחות שלוש פעמים. עוד נטען כי הוכח שלמעשה אין כל נוהל מסודר
26 בוויקטורי לא בכתב ולא בעל-פה באשר לכניסת לקוחות עם תיקים, וכי אין הדרכות ורענון
27 נהלים לעובדים. ויקטורי אף לא ביצעה תחקיר אירוע ולא הפיקה ממנו לקחים.
28 11. נטען כי ויקטורי ושבת לא שמרו את סרטי מצלמות האבטחה ובכך גרמו למקוריה להיזק
29 ראייתי.
30 12. לטענת מקוריה הפרסום אינו מהווה לשון הרע שכן לא נאמר בו כי שבת הוא גזען ואף לא
31 נאמר בו מפורשות כי ויקטורי היא רשת גזענית. לחלופין נטען כי למקוריה עומדות ההגנות
32 שבחוק. כך נטען כי חלה הגנת אמת בפרסום או הגנת תום הלב. מקוריה האמין באמיתות

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

- 1 הפרסום ובטרים פרסם פנה ישירות למנהל הסניף לבירור הנוהל המופעל כלפיו. נטען כי
- 2 הוא לא ייחס גזענות לרשת ויקטורי אלא לסניף בית שמש בלבד וכלל לא ייחס גזענות
- 3 לשבת. מקוריה טוען כי קיים אינטרס ציבורי בפרסום לאור העניין הציבורי במיגור הפליה
- 4 על רקע מוצא או מגדר. עוד נטען כי בפרסום הביע מקוריה את דעתו האישית לאור חווית
- 5 הקניה שלו בסניף שהינה חלק מחופש הביטוי שלו. מקוריה כחלק מהעדה האתיופית
- 6 הרגיש שמוטלת עליו חובה מוסרית, ערכית וחברתית לפרסם את האירוע.
- 7 13. מקוריה טוען כי התביעות שהוגשו נגדו הן תביעות השתקה לאור פערי הכוחות האדירים
- 8 בין הצדדים.
- 9 14. מטעם ויקטורי ושבת הוגשו שני מסמכים של סיכומים : סיכומי ויקטורי בתביעה ובתביעה
- 10 שכנגד יחד עם סיכומי שבת בתביעה שכנגד ; וסיכומי שבת בתביעה העיקרית.
- 11 15. ויקטורי ושבת טענו כי הפרסום מהווה לשון הרע הנלמד בין היתר מתיוג ויקטורי בסמוך
- 12 למילים "בושה" ו"גזענות 2018".
- 13 16. נטען כי מקוריה כשל בכל טענות ההגנה שהעלה. באשר להגנת אמת בפרסום נטען כי רמת
- 14 ההוכחה הנדרשת היא כבדה לאור חומרת ההאשמות שהטיח מקוריה. עוד נטען כי עדות
- 15 בת זוגו של מקוריה הוכיחה כי אין במרכול הפליה כלפי בני העדה האתיופית, וכי מקוריה
- 16 לא הביא אפילו לא עד אחד ממוצא אתיופי אשר העיד בדבר גזענות המרכול כביכול. נטען
- 17 כי אף מקוריה עצמו הודה כי אינו יודע לומר בדיעבד אם הופלה על ידי המרכול. כך גם לא
- 18 הוכחה הפליה נגד גברים כאשר לא התובע ולא העדים מטעמו לא תמכו בטענה זו.
- 19 17. ויקטורי ושבת הפנו לפרכות וסתירות בגרסתו של מקוריה לטענתם. כמו כן הסתמכו על
- 20 העדויות מטעמם המוכיחות את ההנחיה הקיימת בויקטורי לבדוק את הנכנסים והיוצאים
- 21 ולוודא כי שילמו עבור המוצרים אותם קנו. נטען כי עדותו של שבת הייתה קוהרנטית,
- 22 סדורה ועניינית ונשקפו ממנה אותות אמת. ויקטורי ושבת סבורים כי בסרטונים אותם
- 23 הגיש מקוריה אין דבר התומך בטענותיו.
- 24 18. ויקטורי הפנתה לתצהיר מטעמה לפיו צילומי מצלמות האבטחה נשמרים לתקופה של 15-
- 25 30 יום בלבד. לטענת ויקטורי ושבת אין מקום להחלת דוקטרינת הנזק הראייתי. זאת,
- 26 מאחר שיש להחילה כאשר נתבע גורם נזק ראייתי לתובע ולא להיפך. באשר לתביעה שכנגד
- 27 נטען כי ויקטורי לא יכלה לצפות כי תוגש נגדה תביעה זו. כך נטען כי מאחר שאין תיקו
- 28 ראייתי, אין רלוונטיות לחזקת הנזק הראייתי. הם מוסיפים כי ממילא לא ניתן לשמוע את
- 29 הנאמר במצלמות האבטחה וכי קיימת עדותו של השומר שהיא עדות מכלי ראשון.
- 30 19. ויקטורי ושבת מוסיפים וטוענים כי לא הוכחה התקיימותה של הגנת תום הלב, שכן הטענה
- 31 לגזענות נוסחה כעובדה ולא כדעה; למקוריה לא הייתה כל חובה חוקית, מוסרית או
- 32 חברתית להאשים את ויקטורי בגזענות; והוא לא נקט אמצעים לוודא את נכונות הפרסום.

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני :

- 1 כמו כן נטען כי חלות החזקות הקבועות בסעיף 16 לחוק איסור לשון הרע השוללות את תום
2 ליבו של מקוריה.
3 20. לבסוף נטען כי אין מדובר בתביעת השתקה, שכן מאפייניה של תביעה כזו אינם מתקיימים,
4 וכי ממילא הדוקטרינה בעניין זה טרם נקלטה בפסיקה הישראלית.
5 21. שבת טען בסיכומיו בתביעה העיקרית כי בהפצת הסרטון יש משום פרסום לשון הרע נגדו
6 המציגה אותו כגזען ומפלה. עוד נטען כי למקוריה לא עומדות ההגנות הקבועות בחוק. נטען
7 כי מקוריה עצמו אינו יודע האם הופלה ועל איזה רקע. לפיכך לא ניתן לטעון כי עומדת לו
8 הגנת אמת בפרסום. מקוריה עצמו לא חשב שהופלה עד שחברתו הסבה את תשומת ליבו.
9 מקוריה לא ערך בירור לפני שפרסם את הסרטון ואף סירב להיפגש עם מנכ"ל ויקטורי
10 לאחר הפרסום. נטען כי הפגיעה מתעצמת לנוכח העובדה שלמקוריה לא הייתה כל
11 אינטרקציה עם שבת במהלך האירוע וכי מקוריה בחר לעורר פרובוקציות בעוד שבת שמר
12 על איפוק. חלקו של שבת באירוע הסתכם בלהסביר למקוריה את הנוהל של הרשת.
13 22. שבת טוען כי לא הוכחה כל אפליה על רקע כלשהו, וכי בסרטון ניתן לראות אדם אחד עם
14 תיק המשלם בקופה מול עיניו של השומר. נטען כי גם למקוריה הייתה האפשרות להיכנס
15 למרכול עם תיק כאשר הובהר לו שהשומר יוכל לבדוק אותו ביציאה. עוד הוכח, כך נטען,
16 כי ההנחיה לשומרים הייתה לבדוק רק את מי שמעלה חשד. שבת סבור כי העדויות מטעמו
17 של מקוריה היו בלתי מהימנות וכך גם עדותו של מקוריה עצמו, וכי הן לא ביססו טענה של
18 אפליה.
19 23. נטען כי שבת העיד על הפגיעה בו ובמשפחתו בעקבות פרסום הסרטון וכי עדותו הייתה
20 אמינה, סדורה וקוהרנטית.
21 24. באשר לסרטוני מצלמות האבטחה נטען כי מקוריה ידע כי הוא עומד להגיש תביעה אך לא
22 פנה בדרישה לשמור את סרטוני האבטחה על אף שידוע שהם נחקים אחרי מספר ימים.
23 לפיכך לא ניתן לייחס אשם למרכול בגין אי שמירת הסרטונים ולכל הפחות יש לייחס
24 לצדדים אשם במידה שווה.
25 **דיון והכרעה – מסגרת נורמטיבית**
26 25. התביעות והתביעות שכנגד מעוררות את שאלת החלתם של חוק איסור לשון הרע וחוק
27 איסור הפליה על האירועים המתוארים לעיל.
28 **חוק איסור לשון הרע**
29 26. חוק איסור לשון הרע מבקש לאזן בין זכויות יסוד בסיסיות בשיטת המשפט שלנו – חופש
30 הביטוי אל מול הזכות לכבוד ולשם טוב. "חירויות אלה חולקות קורת גג משותפת, היא
31 קורת הגג של הערך החוקתי של כבוד האדם... זו גם זו טבועות ב"קוד הגנטי" של המשטר
32 הדמוקרטי, והוא מחויב להגנה עליהן ולקיומן גם באותם מקרים בהם פוגעת זכות אחת

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

- 1 במרחב המחיה של רעותה ומכאן הצורך במלאכת מחשבת של איזונים בכל מקרה ומקרה"
- 2 (רע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר**, פסקה 3 לפסק דינה של כב' השופטת ארבל
- 3 12.11.2006)).
- 4 27. הבחינה על פי חוק איסור לשון הרע מחולקת בהתאם לפסיקה למספר שלבים : תחילה יש
- 5 לבחון האם מדובר ב"פרסום" כמשמעותו בחוק ; בשלב השני נבחנת השאלה האם הפרסום
- 6 מהווה "לשון הרע" ; ככל שנקבע שישנו פרסום שמהווה לשון הרע, יש לבחון בשלב השלישי
- 7 את תחולתן של החסינויות וההגנות הקבועות בחוק ; אם נקבע כי לא חלות ההגנות יש
- 8 לעבור לשלב הרביעי שעניינו בקביעת הסעד המתאים בנסיבות העניין (ע"א 6903/12
- 9 **Canwest Global Communications Corp נ' עזור**, פסקה 18 (22.7.2015) ; דנ"א
- 10 2121/12 **פלוני נ' דיין אורבך**, פ"ד סז(1) 869, 667 (2014) (להלן "**עניין דיין אורבך**").
- 11 28. בעניין **דיין אורבך** העיר כב' השופט עמית כי בין השלבים השונים האמורים קיימת
- 12 "מקבילית כוחות" המושפעת ממספר שיקולים, ובהם עוצמת האינטרס (ביטוי פוליטי מול
- 13 מסחרי) ; נושא הפרסום, דהיינו מידת החשיבות הציבורית שלו ; מושא הפרסום (דמות
- 14 ציבורית מול פרטית) ; אמצעי וכלי הפרסום ; אופי הפרסום ; והסעד המתבקש (בעמ' 868-
- 15 869).
- 16 29. נטל הבאת הראיות הראשוני להוכחת קיומו של פרסום שנעשה על ידי הנתבע מוטל על
- 17 התובע. השאלה אם הפרסום מהווה לשון הרע אינה דורשת הבאת ראיות אלא נבחנת
- 18 באמצעות טיעון משפטי על בסיס מבחן אובייקטיבי מתוכן הפרסום עצמו (רע"א 1379/14
- 19 **רוטר נ' מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ (בפירוק זמני)**, **המפרק הזמני רו"ח חן**
- 20 **ברדיצ'ב** (25.8.2014)). לאחר מכן עובר הנטל אל הנתבע להוכיח את התקיימותן של אחת
- 21 ההגנות בחוק, כאשר לכל הגנה יש את ההוראות הייחודיות לה בעניין נטל ההוכחה שיש
- 22 לעמוד עליהן בנפרד.
- 23 30. חוק איסור לשון הרע קובע שתי הגנות מפני קביעת אחריות בגין פרסום לשון הרע : הגנת
- 24 אמת בפרסום והגנת תום הלב.
- 25 31. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע קובע את הגנת אמת הפרסום : "במשפט פלילי או אזרחי
- 26 בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי".
- 27 ההגנה אם כן מכילה שני יסודות הדורשים בחינה : אמיתות הפרסום ועניין ציבורי הנלווה
- 28 לפרסום. "אמיתות הפרסום היא שאלה עובדתית, הבוחנת את תוכן הפרסום מול
- 29 המציאות העובדתית ; קיומו של ענין ציבורי היא שאלה ערכית הבוחנת האם קיים אינטרס
- 30 חברתי המצדיק הכשרת פרסום פוגעני שיש בו לשון הרע" (ע"א 89/04 **נודלמן נ' שרנסקי**,
- 31 פסקה 22 (4.8.2008) (להלן "**עניין נודלמן**").

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

32. הנטל להוכיח את התקיימותה של הגנה זו היא על המפרסם. מידת ההוכחה הנדרשת להקמתה של הגנה זו עומדת ביחס מתאים "לרצינותו וחריפותו של תוכן הפרסום" (עניין נודלמן, פסקה 23).
33. סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע מעגן את הגנת תום הלב: "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב". הסעיף מפרט שורה של נסיבות אשר מקימות את ההגנה לנתבע.
34. סעיף 16 לחוק איסור לשון הרע קובע את נטל ההוכחה והחזקות החלות לצורך הוכחתה או שלילתה של הגנת תום הלב:
- "הפן החיובי של החזקה בוחן האם הפרסום לא חרג מתחום הסביר בנסיבות הרלבנטיות לענין, שאז חזקה כי נתקיים במפרסם תום לב, אלא אם הוכח אחרת; הפן השלילי של החזקה בוחן האם הדבר שפורסם לא היה אמת, והמפרסם לא האמין באמיתותו או לא נקט אמצעים סבירים לברר את אמיתותו, שאז חזקה כי לא מתקיים תום לב לגביו. חלופה נוספת לשלילה, לכאורה, של תום לב היא מקום שהמפרסם התכוון לפגוע בנפגע במידה גדולה משהייתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על ידי הגנת תום הלב. הפן החיובי של חזקת תום הלב, עניינו יסוד אובייקטיבי של סבירות הפרסום, בהינתן נסיבותיו של הענין. הפן השלילי של החזקה עניינו יסודות אובייקטיביים וסובייקטיביים משולבים אלה באלה, הבנויים מנתון אובייקטיבי שעניינו בכך שדברי הפרסום אינם אמת, וקיום אמונה סובייקטיבית של המפרסם שהם אינם אמת, או אי נקיטת אמצעים סבירים על ידיו לברר את אמיתותם; לחלופין, בין אם הדברים הם אמת, ובין אם לאו, קיומה של כוונה סובייקטיבית במפרסם לפגוע בנפגע בדרך החורגת מהמידה הסבירה האובייקטיבית, הנדרשת להגנת הערכים המוגנים מכוח הגנת תום הלב" (עניין נודלמן, פסקה 27).

חוק איסור הפליה

35. החוק השני שעומד לדיון בעניין זה הוא חוק איסור הפליה. חוק זה מצהיר בסעיף 1 כי הוא "נועד לקדם את השוויון ולמנוע הפליה בכניסה למקומות ציבוריים ובהספקת מוצרים ושירותים".
36. תכליתו של החוק היא מניעת הפליה וקידום השוויון בין קבוצות שונות בחברה ושמירה על כבודם של הפרטים בכל קבוצה. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על חשיבותו ומרכזיותו של ערך השוויון ועל היותו עיקרון בסיסי בכל חברה דמוקרטית המכבדת זכויות אדם. החלתו של עקרון השוויון במגזר הציבורי אינה שנויה במחלוקת. המחוקק במסגרת חוק איסור הפליה מצא לנכון להסדיר את קליטת עקרון השוויון למשפט הפרטי תוך

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני:

- 1 קביעת הסדרים ספציפיים שיחילו עקרון זה על פעילות עסקית פרטית המספקת מוצרים
- 2 ושירותים ציבוריים (ת"צ (מחוזי ת"א) 26994-08-18 **בכר נ' איי פאב בע"מ**, פסקה 4.3.7 ג.
- 3 13.1.2020)).
- 4 37. האיסורים השונים שנקבעו בחקיקה נגד הפליה נועדו להגן הן על הפרט מפני הפליתו ופגיעה
- 5 בכבודו והן להעביר מסר חברתי:
- 6 "מעבר לתכליתו ההרתעתית-מעשית, יש לחוק איסור הפליה תכלית ערכית-
- 7 חינוכית שבאה לידי ביטוי בהצהרה שהפליה בכניסה למקומות ציבוריים
- 8 ובהספקת מוצרים ושירותים תהא אסורה במדינת ישראל. להצהרה זו יש חשיבות
- 9 כלפי המופלה, כלפי המפלה, וכלפי החברה כולה. היא מגדירה כי הנורמה
- 10 המקובלת במדינת ישראל היא שלילת ההפליה, ובכך שולחת מסר חשוב למפלה
- 11 או למי ששוקל להפלות כי הוא פועל מחוץ לנורמה המקובלת. באותה העת
- 12 ההצהרה שולחת מסר מנחם למופלה ומאשרת את תחושתו הפנימית כי האופן בו
- 13 נהגו כלפיו הוא עוול, וכי הוא זכאי לתבוע את עלבונו באמצעות הכלים שהוקנו לו
- 14 בחוק. הצהרה זו חשובה לא פחות אף עבור החברה הישראלית, באשר היא
- 15 מעבירה מסר לפיו הפליה היא תופעה מגונה אשר אין להשלים עמה ויש לפעול
- 16 למיגורה" (רע"א 10011/17 **מי-טל הנדסה ושירותים בע"מ נ' סלמאן**, פסקה 14
- 17 לפסק דינו של כב' השופט מזוז (19.8.2019) (להלן "**עניין סלמאן**").
- 18 38. גם המשפט העברי הכיר בחובה להתייחס באופן שווה ומכבד לכל אדם בהיות כל בן אנוש
- 19 נברא בצלמו של אלוקים. במשנה במסכת אבות פרק ג' משנה י"ד נאמר מפיו של רבי
- 20 עקיבא: "חביב אדם שנברא בצלם. חיבה יתרה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר (בראשית
- 21 ט') כי בצלם אלוקים עשה את האדם". פירוש תפארת ישראל על משנה זו (הרב ישראל
- 22 ליפשיץ) מציין כי "כוונת התנא, דמשום כך יראה האדם להיטיב לכל... וכל שכן שלא יגרום
- 23 לו נזק, לגופו ממונו וכבודו, ולא יבזהו להלבין צלם אלקים המציץ מפניו".
- 24 39. חכם אברהם דוד שלם בספרו אשד הנחלים (חלק שלישי עמ' קי"ב) מפרש את הפסוק
- 25 מבראשית י"ח, פס' י"ט כאשר ה' מתייחס לאברהם ואומר: "כי ידעתיו, למען אשר יצווה
- 26 את-בניו ואת-ביתו אחריו, ושמרו דרך ה', לעשות צדקה ומשפט", ולומד ממנו:
- 27 "ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" - דרך ה' ואמונתו היא דוקטרינה של 'לעשות
- 28 צדקה ומשפט'. אין די במשפט וחוקה יבשים. העולם והחברה האנושית יחרבו
- 29 וימיטו שואה על כל היקום אם חוכמתם ומחקריהם לא ישתלבו בצדקה וחסד,
- 30 באמת ושוויון, וזכות קיום לכל מי שנוצר בצלם א-לוהים ללא אפליה של גזע, צבע
- 31 ודת. תיקון העולם במלכות שדי תתאפשר, ויושבי תבל ושוכני ארץ יגיעו למצב
- 32 נעלה זה, רק באהבת הזולת, שמירה על זכויותיו ועשות צדקה וחסד, 'כי באלה
- 33 חפצתי נאום ה'".

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני :

40. יש להדגיש כי הפסיקה קבעה שהתפרשותו של חוק איסור הפליה הינה על כל הפליה מטעמים המנויים בו, והגנתו חלה גם על הפליה כלפי פרט המשתייך לקבוצה "חזקה" שלא הופלתה באופן היסטורי, בין אם היא כוללת אלמנטים של השפלה ופגיעה באוטונומיה ובין אם לאו (רע"א 8821/09 פרוז'אנסקי נ' חברת לילה טוב הפקות בע"מ, פסקה 20 לפסק דינו של כב' השופט דנציגר (16.11.2011) (להלן "עניין פרוז'אנסקי")).
41. חוק איסור הפליה נועד "ליצור מנגנון אפקטיבי למאבק בתופעות ההפליה בתחומים בהם הוא עוסק" (עניין סלמאן, פסקה 16 לפסק דינו של כב' השופט מזוז). החוק מבקש להסיר חסמים רבים העומדים בפני נפגעי ההפליה בהגשת תביעה נגד הגוף המפלה והוכחתה, כגון פערי כוח בין הצדדים, שימוש בפרקטיקות המסוות את ההפליה, קושי בהבאת ראיות ועוד :
- "המחוקק ביקש להעניק לנפגעי הפליה דרך פשוטה, מהירה, זולה ויעילה לפיצוי, ללא הוכחת נזק, במטרה לעודד אותם להגיש תביעות מבלי לחשוש מקשיים - בעיקר קשיי כימות והוכחת הנזק, כמו גם עלויות משפטיות - הקיימים במסלולי תביעה רגילים, ובכך לקדם את המאבק בתופעת ההפליה כתופעה חברתית רווחת" (שם) ; ההדגשה במקור ; על החסמים להגשת תביעה על פי חוק איסור הפליה ראו גיל גן-מור "הפליה במבחן : הפעלת בוחנים (טסטרים) לחשיפת הפליה בידי ארגונים לשינוי חברתי" מעשי משפט ט(2) 207 (2018)).
42. איסור ההפליה המרכזי קבוע בסעיף 3(א) לחוק זה :
- מי שעיסוקו בהספקת מוצר או שירות ציבורי או בהפעלת מקום ציבורי, לא יפלה בהספקת המוצר או השירות הציבורי, במתן הכניסה למקום הציבורי או במתן שירות במקום הציבורי, מחמת גזע, דת או קבוצה דתית, לאום, ארץ מוצא, מין, נטיה מינית, השקפה, השתייכות מפלגתית, גיל, מעמד אישי, הורות או לבישת מדי כוחות הביטחון וההצלה או ענידת סמליהם.
- מקום ציבורי מוגדר בחוק כ-
- כל מקום המיועד לשימוש הציבורי, לרבות אתר תיירות, בית מלון, אכסניה, בית הארחה, גן ציבורי, מסעדה, בית קפה, אולם המשמש למופעי בידור ותרבות, מוזיאון, ספרייה, דיסקוטק, אולם או מיתקן ספורט, בריכת שחיה, קניון, חנות, מוסד וכן מקום המציע שירותי תחבורה ציבורית.
43. סעיף 6 לחוק איסור הפליה קובע חזקות שמטרתן להקל על התובע בהוכחת התקיימותה של הפליה והעברת הנטל אל הנתבע לשלול אותה. סעיף זה נועד להתמודד עם הקושי בהוכחת הפליה שלרוב היא מוסווית באמצעות טעמים אחרים (עניין סלמאן, פסקה 18 לפסק דינו של כב' השופט מזוז ; ע"א (מחוזי מרכז) 39345-07-12 קיי יזמות אומנות הבילוי

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

1 **והפנאי בע"מ נ' שרגא** (9.1.2013)). אם יוכיח הנתבע את אחת הנסיבות המפורטות בסעיף
2 יעבור הנטל אל הנתבע להוכיח כי לא התקיימה הפליה.
3 44. החזקה הרלוונטית לענייננו היא זו הקבועה בס"ק (3):
4 הנתבע התנה הספקת מוצר או שירות ציבורי, כניסה למקום ציבורי או מתן שירות
5 במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה המאופיינת לפי עילה מעילות ההפליה המנויות
6 בסעיף 3, בקיום תנאי אשר לא נדרש ממי שאינם נמנים עם אותה קבוצה.
7 דומה כי יישומה של החזקה והוכחתה צריכים להתחשב בתכלית שבבסיסה, שהינה
8 התמודדות עם הקושי הכרוך בהוכחת הפליה. יש לזכור כי הנתבע על פי חוק איסור הפליה
9 הוא לרוב בעל הגישה למידע, הנהלים וההנחיות של ההתנהלות במקום, בעל הגישה לעדים
10 הרלוונטיים לעניין, לצילומי אבטחה וכדומה. אין לצפות מהתובע כי יוכיח הפליה שיטתית
11 או מספר מקרים רב של הפליה לצורך הקמת החזקה, שכן אז לא היה צורך בחזקה, ודי
12 בדוגמאות ספורות, בהתאם לנסיבות המקרה, על מנת להקים אותה. כך למשל, נראה כי
13 די בהוכחת הצבת תנאי כניסה לתובע, בנוסף להוכחה שתנאי זה לא הוצג למספר אנשים
14 שאינם משתייכים לקבוצה אליה משתייך התובע והמוגנת על פי החוק, על מנת להקים את
15 החזקה. הכל בכפוף לנסיבות המקרה, למיחות הצדדים, לגישת הצדדים למידע על
16 התנהלות המקום, וכדומה.

17 45. אדגיש כי גם אם הוכחה החזקה עדיין תהיה באפשרותו של הנתבע לסתור אותה. כך יוכל
18 הנתבע להוכיח כי קיים הסבר אחר להבחנה בין התובע לבין האחרים שאינו כלול באיסור
19 ההפליה בחוק (ראו למשל בע"א (מחוזי חי') 51160-06-11 **חי נ' ועד מקומי רמות מנשה**,
20 פסקה 7.ה (25.1.2012) (להלן "**עניין חי**"); או כי קיים שוני רלבנטי המצדיק את ההבחנה
21 (רע"א 6897/14 **רדיו קול ברמה בע"מ נ' קולך - פורום נשים דתיות**, פסקה 52 (9.12.2015)).
22 כמו כן יוכל הנתבע להצביע על מקרים בהם אותו תנאי לא נדרש מאנשים המשתייכים
23 לקבוצתו של התובע, או שהוצג גם לאנשים שאינם משתייכים לאותה קבוצה.

השתלבות שני החוקים

25 46. בענייננו עולה שאלה נוספת שעניינה באופן השתלבות שני החוקים האמורים במקרה בו
26 הפרסום עוסק בטענה להפליה. כאמור, בחוק איסור הפליה קבועות נסיבות שבהוכחתן
27 עובר הנטל אל הנתבע להוכיח כי לא התקיימה הפליה. בהנחה שהתובע על פי חוק איסור
28 הפליה עומד בנטל ומרים את החזקה, האם די יהיה בכך על מנת לבסס גם את הגנת האמת
29 בפרסום ולהעביר את הנטל אל הצד השני להוכיח כי לא הייתה אמת בפרסום? דהיינו, האם
30 הוכחת החזקה הקבועה בסעיף 6 לחוק איסור הפליה מספיקה גם כדי לבסס טענה של אמת
31 בפרסום (כשלצידה יידרש התובע להוכיח עניין ציבורי)?

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

47. לטעמי התשובה לכך חיובית. חוק איסור הפליה נועד להיאבק בתופעת ההפליה ולקדם את
ערך השוויון. המחוקק אשר היה ער לקשיים הראייתיים של אדם להוכיח את הפלייתו,
מקום בו בדרך כלל נוהגים להצניע ולהסוות פרקטיקות מפלות, קבע חזקות שנועדו להקל
בהוכחת הפליה על פי החוק. משקבע המחוקק כי הוכחת הנסיבות המנויות בסעיף 6 לחוק
איסור הפליה מקימה את החזקה כי התקיימה הפליה וכי קמה לתובע זכות לפיצוי על ידי
הנתבע (אלא אם כן יסתור האחרון את החזקה), לא ניתן לומר שפרסום אותה הפליה על
ידי התובע (בהנחה שיש עניין ציבורי בפרסום) יהווה עוולה אזרחית או אפילו עבירה
פלילית.
48. קביעה אחרת עלולה להביא לתוצאה אבסורדית לפיה ניתן יהיה לפצות אדם לפי חוק
איסור הפליה לאחר שהוכיח קיומה של חזקה לפי סעיף 6 לחוק וזו לא נסתרה, אך במקביל
לחיבו בפיצוי נמנע הפרסום לפי חוק איסור לשון הרע מקום בו לא הצליח להביא ראיות
נוספות מעבר להוכחת החזקה.
49. יש להוסיף כאמור לעיל כי ההנחה במסגרת העברת נטל הראיה אל הנתבע לפי חוק איסור
הפליה היא כי המידע והראיות נמצאים בידי הנתבע. הנתבע שולט לרוב על המקום בו
נעשתה ההפליה הנטענת, שולט על העובדים באותו מקום, על מצלמות האבטחה ועל נהלי
המקום. לפיכך ההיגיון בהעברת הנטל לאחר הוכחת החזקה חל גם בנוגע לחוק איסור לשון
הרע.
50. תוצאה זו מתיישבת לטעמי גם עם תכליותיו של חוק איסור לשון הרע. כאמור, חוק זה נועד
לאזן בין חירות הביטוי לזכות לשם טוב. הגנת האמת בפרסום מניחה כי חופש הביטוי יגבר
על זכותו של אדם לשם טוב מקום שהפרסום הוא פרסום אמת ובעל עניין ציבורי. "ההנחה
היא כי בפרסומים מעין אלה יש תועלת חברתית וכי הם תורמים לדיון הציבורי ול"שוק
הרעיונות" במידה המצדיקה הגנה, רק מקום שהם נכונים... בנוסף, ניתן לטעון כי מקום
שהפגיעה בשם הטוב נבעה מתיאור נכון של הדברים, נחלשת ההצדקה לפצות את הנפגע
בגינה. זאת, כיוון שהתנהלותו היא שהולידה נזק זה וכן אין הצדקה לאפשר לו להמשיך
להתהדר בשמו הטוב באותו עניין" (עניין **דיין אורבך**, פסקה 22 לפסק דינו של כב' הנשיא
(כתוארו אז) גרוניס).
51. ההנחה של החזקה בחוק איסור הפליה היא כי הדרך להתקרב ככל האפשר ל"אמת
העובדתית" היא באמצעות הוכחת החזקה על ידי התובע והעברת הנטל לידי הנתבע.
כאמור, בבסיס החזקה עומדת ההנחה כי לאחר הוכחת נסיבות האירוע, נמצאים רוב
המידע והראיות בידי הנתבע לפי חוק איסור הפליה. לפיכך, דרך הוכחה זו משתלבת אף
עם מטרותיו של חוק איסור לשון הרע, שכן השימוש בחזקה והעברת הנטל יקרב ככל הניתן
את ה"אמת המשפטית" ל"אמת העובדתית" ובכך יאזן בצורה הרצויה בין הזכות לשם

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני:

- 1 הטוב לחופש הביטוי (ראו עניין **דיין אורבך**, פסקה 26 לפסק דינו של כב' הנשיא (כתוארו
- 2 אז) גרוניס).
- 3 **מן הכלל אל הפרט – פרסום לשון הרע**
- 4 52. האם הסרטון והפוסט שפרסם מקוריה מהווים פרסום לשון הרע כמשמעותו בחוק איסור
- 5 לשון הרע? התשובה לטעמי היא חיובית.
- 6 53. אין מחלוקת עובדתית כי הפרסום נשוא הליך זה נעשה על ידי מקוריה ומהווה "פרסום"
- 7 כמשמעותו בחוק. מקוריה טוען, עם זאת, כי אין מדובר ב"לשון הרע". אין לקבל טענה זו.
- 8 54. אמנם, במהלך הסרטון נזהר מקוריה בדבריו ומציג את טענותיו מבלי לומר במפורש כי
- 9 מדובר בגזענות, ואף מסייג ואומר "אני לא יודע להגיד אם בגלל שאני אתיופי או בגלל
- 10 משהו אחר". עם זאת, ברי כי רוחו וכוונתו של הסרטון היא להאשים בהפליה ולא לחינם
- 11 עושה מקוריה שימוש במילים "בושה וחרפה". לכך יש להוסיף כי הסרטון הופץ בצירוף
- 12 לפוסט, בו נעשה תיוג מפורש למונח "גזענות".
- 13 55. המבחן לקיומו של לשון הרע בפרסום הוא מבחן אובייקטיבי, דהיינו כיצד ייתפש הפרסום
- 14 בעיני האדם הסביר (ע"א 723/74 הוצאת עתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל
- 15 בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 293 (1977); אורי שנהר **דיני לשון הרע** 122 (1997) (להלן "שנהר")).
- 16 נראה כי לא ניתן לחלוק על כך שהאשמת אדם או תאגיד בהפליה או בגזענות עלולה לבזות
- 17 אותם באמצעות ייחוס תכונה או התנהגות (סעיף 21(2) לחוק איסור לשון הרע).
- 18 56. מסקנה זו תקפה הן כלפי ויקטורי והן כלפי שבת. ויקטורי מוזכרת בשמה במפורש הן
- 19 בסרטון והן בפוסט. שבת אינו מוזכר בשמו, אך בסרטון מפנה מקוריה את המצלמה אל
- 20 פניו של שבת, וניתן להבין כי הטענות מופנות גם כלפיו.
- 21 57. המסקנה היא כי מקוריה פרסם לשון הרע נגד ויקטורי ושבת, ולפיכך עובר אליו נטל
- 22 ההוכחה להראות כי חלה אחת מהגנות החוק. בנקודה זו משתלב גם חוק איסור הפליה,
- 23 כאמור לעיל. אין מחלוקת בין הצדדים כי המרכול של ויקטורי הוא מקום ציבורי כהגדרתו
- 24 בחוק איסור הפליה. הנטל על מקוריה להראות כי חלה אחת החזקות בחוק איסור הפליה.
- 25 כך גם טוען מקוריה לתחולתה של הגנת אמת בפרסום לפי חוק איסור לשון הרע ועליו הנטל
- 26 להוכיחה. כפי שציינתי לעיל, יש לראות את נטל ההוכחה בשני המקרים כנטל דומה ואותו
- 27 יש לבחון כעת.
- 28 **התניית כניסה למקום ציבורי בקיום תנאי אשר לא נדרש ממי שאינם נמנים עם אותה קבוצה**
- 29 58. בנסיבות העניין דנן יש לבחון האם חלה החזקה הקבועה בסעיף 6(3) לחוק איסור הפליה,
- 30 כלומר האם המרכול התנה את כניסתו של מקוריה למרכול בתנאי שאינו נדרש ממי שאינם
- 31 נמנים עם הקבוצה אליה הוא שייך. יש לציין כי מקוריה טוען בעיקר להפלייתו על רקע ארץ
- 32 מוצא או מין, שתיהן עילות הנכללות בסעיף 3(א) לחוק איסור הפליה. מקוריה טוען כי הוא

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

1 נדרש להניח את תיקו בכניסה למרכול כתנאי לכניסתו, בעוד שקונים אחרים, שאינם בני
2 העדה האתיופית, או שאינם גברים, לא נתקלו בדרישה דומה ונכנסו למרכול עם התיק
3 שלהם. ויקטורי טוענת כי קיים נוהל כללי ברשת לפיו הלקוחות נדרשים להותיר את תיקם
4 בכניסה למרכול או לאפשר לשומר לבדוק את תיקם ביציאה ממנו.
5 59. לצורך בחינת השאלה האם הוכחה החזקה לפי חוק איסור הפליה נבחן להלן מספר שאלות
6 משנה: ראשית יש לבחון האם הוכח שלמקוריה הוצג תנאי כניסה לפיו הוא נדרש להשאיר
7 את תיק הגב שלו בכניסה למרכול; לאחר מכן נבחן את טענת ויקטורי כי מדובר בנוהל כללי
8 של הרשת; לבסוף תיבחן השאלה האם הוכח כי התנאי שהוצג למקוריה לא הוצג ללקוחות
9 אחרים שאינם משתייכים לקבוצה אליה הוא משתייך, דהיינו מי שאינו ממוצא אתיופי או
10 מי שאינו גבר.

11 **האם הוכח שמקוריה נדרש להשאיר את תיקו בכניסה?**

12 60. מקוריה טען בתצהירו כי עוד לפני האירוע היה קונה במרכול ובכל פעם התבקש על ידי
13 אותו שומר להניח את תיקו בצד על הרצפה כתנאי לכניסתו לחנות. מקוריה טען כי לא
14 הוצגה בפניו אפשרות חלופית של בדיקת התיק ביציאה. הוא הוסיף כי תמיד נענה לבקשה
15 זו למרות שאין בכניסה לסניף מקום מיוחד לשמירת חפצים. מקוריה סיפר כי כמה ימים
16 קודם לאירוע הגיע עם בת זוגו, ציונה, למרכול, והיא שאלה אותו מדוע השומר מבקש ממנו
17 להשאיר את תיקו בצד והוא סיפר לה כי כך זה תמיד.
18 61. ביום האירוע הבחין מקוריה כי רק תיקו שלו מונח בצד ללא כל תיק נוסף לצידו. כמו כן
19 הבחין כי רק ממנו ביקש השומר לשים את התיק בצד, בעוד יתר הקונים נכנסים למרכול
20 עם תיקים וללא שאיש פונה אליהם ומבקש להניח את תיקיהם בכניסה.
21 62. מקוריה הוסיף וטען בתצהירו כי ניגש אל מנהל הסניף, שבת, וביקש הסבר מדוע רק ממנו
22 מבקש השומר להשאיר את התיק בחוץ. לטענת מקוריה השיב לו שבת: "לא מתאים לך,
23 אל תקנה פה". אז זיהה מקוריה אישה שעמדה בתור לקופות ונשאה תיק גב. מקוריה שאל
24 את שבת לגביה ומדוע היא יכולה להיכנס למרכול עם תיק גב. בתגובה ענה לו שבת, לטענת
25 מקוריה: "אתה לא מתבייש?! איך אני יכול לבדוק אותה? היא אישה!".
26 63. מתצהירו ומעדותו של מקוריה עולה כי התנאי שהוצג למקוריה לכניסה למרכול הוא
27 השארת תיקו בכניסה. למעשה נראה כי אין מחלוקת כי זהו התנאי שהציג לו השומר (ראו
28 סעיף 7 לתצהירו של שבת מטעם ויקטורי; עדותו של השומר בעמ' 57 לפרוטוקול ש' 2).
29 64. ויקטורי טענה כי הנוהל ברשת הוא הצגת שתי אפשרויות ללקוח- שישאיר את התיק
30 בכניסה למרכול או לחלופין שהתיק ייבדק ביציאה. כאמור, אף העדים מטעם ויקטורי
31 ושבת לא טענו כי למקוריה הוצגה חלופה כזו על ידי השומר. שבת טען בתצהירו כי לאחר

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני :

- 1 שפנה אליו מקוריה הבהיר לו שהנוהל הוא בחירה בין שתי החלופות. ספק אם טענה זו
- 2 מסייעת לויקטורי שכן החלופה לא הוצגה למקוריה בעת כניסתו.
- 3 65. מכל מקום, מקוריה העיד מנגד שגם כאשר העלה התנגדותו לכך שרק הוא מתבקש להשאיר
- 4 את תיקו בכניסה לא העלו בפניו השומר או שבת את האפשרות כי הוא יורשה להיכנס עם
- 5 התיק ותיקו ייבדק ביציאה (ראו עמ' 26 לפרוטוקול ש' 6-7).
- 6 66. כאן המקום להתייחס למהימנות העדויות שנשמעו בהליך. מצאתי את עדותו של מקוריה
- 7 בכללותה מהימנה. עדותו של מקוריה הייתה עקבית, מתונה וזהירה. התרשמתי מבחור
- 8 צעיר, נבון ושקול שלא צפה את גודל הסערה שיעורר ואשר היה מעדיף לוותר על כלל
- 9 ההליכים סביב אירוע זה. מקוריה בעדותו נזהר שלא לטעון לעובדות שהוא אינו בטוח בהן
- 10 (ראו למשל עמ' 13 לפרוטוקול ש' 21-25; עמ' 15 לפרוטוקול ש' 16-18; עמ' 16 לפרוטוקול
- 11 ש' 21-30; עמ' 17 לפרוטוקול ש' 2-5; ש' 14-17), לא הפריז ולא התלהם ועמד באופן עקבי
- 12 על עדותו, גם כאשר הוטחו בו דברים קשים (ראו עמ' 26 לפרוטוקול ש' 21-34; עמ' 27
- 13 לפרוטוקול ש' 7-10) ולעיתים אף מקוממים (ראו עמ' 21 לפרוטוקול ש' 33 עד עמ' 22
- 14 לפרוטוקול ש' 1).
- 15 67. בניגוד לטענות ויקטורי התרשמתי כי מקוריה נקלע לאירוע וצילם את הסרטון באופן
- 16 ספונטני מתוך סערת נפש, ולא הגיע מכוון מראש לייצר פרובוקציה כלשהי, ובלשונו של
- 17 מקוריה "הייתי בסערת רגשות. לא חשבתי בדיוק מה לעשות או איך להגיב..." (עמ' 19
- 18 לפרוטוקול ש' 24-25). גם עדותו של אחיו, קברט, אשר מקוריה דיבר איתו מיד לאחר
- 19 המקרה, תומכת בסערת נפשו האוטנטית של מקוריה.
- 20 68. אף לא התרשמתי כלל כי מדובר בבחור "תאב פרסום" כפי שנטען בסיכומי ויקטורי, וכך
- 21 גם איני סבורה כי מניעיו היו כלכליים. הוכח כי מקוריה קנה באותו מרכול בחודשים
- 22 שקדמו לאירוע ולא הגיע ביום האירוע לראשונה על מנת לייצר פרובוקציה. בהתאם לעדותו
- 23 היה נוהג להגיע לקנות במרכול בממוצע פעם או פעמיים בשבוע (עמ' 11 לפרוטוקול ש' 21).
- 24 לתמיכה בעדותו הציג אסמכתאות על קניות שערך במרכול עובר לאירוע (נספח א
- 25 לתצהירו). גם השומר באירוע, מר אברהם קריף (להלן "קריף") העיד כי הכיר את מקוריה
- 26 עוד לפני האירוע כלקוח במרכול, והוא תמיד היה נשמע להוראה לשים את התיק בצד, ורק
- 27 באותו יום סירב לפתע (עמ' 57 לפרוטוקול ש' 2-3).
- 28 69. הסתירות היחידות שהצליחו ב"כ התובעים למצוא בעדותו של מקוריה נגעו למספר
- 29 הפעמים שערך קניות בסניף עובר לאירוע ולמספר הפעמים בהם הופלה על ידי השומר
- 30 בכניסה. לא מצאתי בסתירות אלו פגיעה במהימנותו. מקוריה ציין את הערכתו בעניין זה
- 31 והדגיש כי אינו זוכר באופן מדויק את מספר הפעמים שרכש בסניף, דבר שהוא סביר
- 32 לחלוטין. כמו כן יש לציין כי מקוריה העיד כי החל לשים לב לעניין הפלייתו רק לאחר שבת
- 33 זוגו הפנתה את תשומת ליבו לכך מספר ימים לפני האירוע. לפיכך לא ייפלא כי הוא התקשה

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

- 1 לציין את מספר הפעמים בהם הופלה לפני האירוע, ומכל מקום נזהר בתביעתו וטען
- 2 לארבעה אירועי הפליה ולא מעבר לכך.
- 3 70. שלושת העדים המרכזיים מטעם ויקטורי ושבת היו שבת, קריף ומר שלום ארבל, מנהל
- 4 מחלקת הביטחון וקצין בטיחות ראשי בויקטורי (להלן "ארבל"). אעיר כי שבת הגיש שני
- 5 תצהירים - האחד מטעם ויקטורי והאחר מטעמו, שיכונה להלן תצהירו האישי. התרשמתי
- 6 כי עדויות העדים מטעם ויקטורי היו מוכוונות מטרה ורצופות סתירות והתחמקויות, כך
- 7 שקשה להסתמך על מהימנותן.
- 8 71. כך למשל, העדויות סתרו האחת את השניה בשאלה ממי מקבל השומר הלא חמוש הנחיות
- 9 והדרכות בויקטורי. ארבל מטעם מחלקת הביטחון טען כי במועד האירוע לא היתה
- 10 המחלקה שלו אחראית על השומרים הבלתי חמושים, אלא מנהל הסניף. קריף טען שהוא
- 11 עובר הדרכות על ידי מחלקת הביטחון ואף באופן אישי על ידי ארבל. שבת טען כי השומר
- 12 מקבל חלק מההנחיות ממחלקת הביטחון. רק לאחר שעומת עם עדות הקב"ט טען
- 13 שלמעשה ההנחיות ממחלקת הביטחון מגיעות אליו והוא מעביר אותן לשומר.
- 14 72. גם בעניין העסקת השומר ותפקידו התגלו סתירות. שבת טען כי השומר בסניף הועסק דרך
- 15 חברת כח אדם, וזאת על אף שויקטורי הגישה בהליך הודעה מטעמה כי השומרים מטעמה
- 16 אינם מועסקים על ידי חברה חיצונית (הודעה מיום 1.2.19), ועל אף שקריף עצמו העיד כי
- 17 הוא היה עובד של ויקטורי (עמ' 56 לפרוטוקול ש' 32-31). כך גם לא ידע שבת להסביר כיצד
- 18 הוא טוען שתפקידו של השומר לבדוק קבלות ביציאה בעוד שבסרטון שהוצג לו מהסניף
- 19 כלל לא נראית בדיקת קבלות.
- 20 73. בנוסף עלו תמיהות בנוגע לנהלי הרשת. שבת טען שקיים קלסר נהלים כתוב בנוגע לבידוק
- 21 לקוחות, למרות שטענה זו לא הועלתה בתצהיריו ונהלים מעין אלו לא הוצגו בהליך על אף
- 22 חשיבותם. יתרה מכך, בהליכי גילוי המסמכים כאשר התבקשו ויקטורי ושבת להבהיר מהו
- 23 הנוהל הכתוב בנושא הפנו רק לצילומי שני השלטים שצורפו לתצהיר שבת מטעם ויקטורי
- 24 (הודעה מיום 17.2.2019); ארבל לא טען בתצהירו כי נדרשת הנחת תיקים בכניסה לסניפים,
- 25 בעוד ששבת וקריף טענו שקיימת דרישה כזו; שבת טען כי לקוח שמתעקש לא להשאיר את
- 26 התיק בכניסה מוצגת לו האפשרות להיבדק ביציאה, בעוד קריף טען כי לקוח שמתעקש
- 27 מופנה למנהל על מנת שיאשר את כניסתו עם תיק.
- 28 74. שבת סתר עצמו בעדותו ובתצהיריו. כך למשל טען בתצהירו (מטעם ויקטורי) כי האישה
- 29 עליה הצביע מקוריה כאשר פנה אליו, לא נבדקה מאחר שהיא נושאת תיק אישי, אך בעדותו
- 30 טען כי היא כן נבדקה על ידי השומר בכניסה. בנוגע לאותה אישה סתר עצמו שבת מספר
- 31 פעמים בשאלה איזה תיק היא נשאה; כך גם טען שבת בעדותו כי מקוריה אמר לו בעת
- 32 האירוע כי הוא מנהל גזען וכל מי שהיה במקום שמע זאת (עמ' 82 לפרוטוקול ש' 17-12).
- 33 טענה זו כלל לא עלתה בתצהיריו של שבת על אף שברי כי מדובר בטענה מרכזית וחשובה

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

- 1 בתביעת לשון הרע; כך גם סתר את עצמו בנוגע לשלטים שהיו תלויים בסניף בעת האירוע.
- 2 בתצהיר שהגיש מטעם ויקטורי (סעיף 6) הפנה לשני שלטים, האחד אוסר הכנסת שקיות
- 3 והשני אוסר גם הכנסת תיקים. לעומת זאת, בתצהיר האישי שהגיש מוזכר רק השלט
- 4 האוסר הכנסת שקיות, וכך גם בעדותו ציין שבת רק שלט זה והודה כי התווסף שלט לאחר
- 5 האירוע.
- 6 75. בהתאם לאמור יש לקבל את עדותו המהימנה של מקוריה לפיה התנאי שהוצג לו לכניסה
- 7 למרכול היה השארת תיק הגב בכניסה, וכי לא הוצגה לו בשום שלב אפשרות להיכנס עם
- 8 התיק ולהיבדק ביציאה.
- 9 76. לחיזוק חלק זה ניתן להפנות לתצהירו של שבת מטעם ויקטורי, בו מודה שבת כי ביום
- 10 24.7.2018 אירע אירוע נוסף במסגרתו ניסה צעיר ממוצא אתיופי להיכנס למרכול בבית
- 11 שמש עם תיק גב. גם במקרה זה נדרש הצעיר על ידי השומר להשאיר את התיק בכניסה
- 12 (סעיף 108 לתצהירו של שבת מטעם ויקטורי). שבת טוען כי מדובר בצעיר שנשלח על ידי
- 13 מקוריה. גם אם כך הדבר, ואציין כי מקוריה לא נשאל על כך בעדותו, עדיין יש בטענה זו
- 14 כדי לתמוך בטענת מקוריה כי בחורים ממוצא אתיופי נדרשים להשאיר את תיקם בכניסה
- 15 למרכול כתנאי לכניסה אליו.
- 16 **האם הוכח קיומו של נוהל בויקטורי לפיו יש להשאיר את התיקים בכניסה?**
- 17 77. טענה מרכזית של ויקטורי ושבת הינה כי קיים נוהל כללי בסניף שאינו כולל רק דרישה
- 18 להנחת תיקים בכניסה, אלא הצגת חלופה ללקוח- הותרת התיק בכניסה או בדיקה של
- 19 התיק ביציאה מהמרכול. טענה זו אינה מסייעת להם ותומכת למעשה בטענת מקוריה, שכן
- 20 כאמור השומר לא הציג למקוריה כל חלופה, אלא דרש ממנו להשאיר את התיק בכניסה
- 21 למרכול כתנאי לכניסתו לחנות. לפיכך, אם הנוהל כולל הצגה של חלופה של בדיקת תיקים
- 22 ביציאה, הרי שאי הצגת חלופה זו למקוריה, והצגתה ללקוחות אחרים שאינם בני העדה
- 23 האתיופית או שאינם גברים, מהווה הפליה. הצגת תנאי שונה למקוריה בניגוד ללקוחות
- 24 אחרים שאינם משתייכים לקבוצה אליה הוא שייך, מקימה אף היא את החזקה בסעיף 6(3)
- 25 לחוק איסור הפליה.
- 26 78. אם כוונת ויקטורי היא שרק ללקוח שמתנגד להשארת תיקו מחוץ לחנות מוצגת האפשרות
- 27 לבדיקת התיק ביציאה, הרי שגם טענה זו אין לקבל. ראשית, הטענה לא נטענה באופן
- 28 מפורש (ראו למשל סעיף 9 לתצהיר שבת מטעם ויקטורי). שנית, ממילא יש לקבל את עדותו
- 29 של מקוריה שגם כאשר העלה התנגדותו לכך שרק הוא מתבקש להשאיר את תיקו בכניסה
- 30 לא העלו בפניו השומר או שבת את האפשרות כי הוא יורשה להיכנס עם התיק ותיקו ייבדק
- 31 ביציאה (ראו עמ' 26 לפרוטוקול ש' 6-7). שלישית, אין לקבל טענה זו גם בהעדר כל תמיכה
- 32 ראייתית מספקת לכך. ואפרט.

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

79. כאמור, לא מצאתי כי ניתן לבסס ממצאים עובדתיים על עדותו של שבת לבדה. בנוסף,
- סתירה ברורה לעדותו של שבת ניתן למצוא גם בתגובה שפרסם לפוסט של מקוריה סמוך
- לאירוע (נספח 4 לתצהירו של שבת מטעם ויקטורי). שבת כותב בהתייחסו למקוריה:
- "הבחור נכנס לסופר והתבקש להשאיר את התיק בכניסה זה הנוהל וזאת המדיניות של
- הרשת כל מי שנכנס עם תיק משאיר את התיק בכניסה...". תגובה זו מלמדת על כך שאין
- כל זכר בנוהל לאפשרות של בדיקת התיק ביציאה במקום השארתו בכניסה.
80. כמו כן, נספח 1 לתצהירו של שבת מטעם ויקטורי מפנה לשלטים שלטענתו תלויים בכניסה
- למרכול ומשקפים את הנוהל של המרכול. אלא שבשלטים אלו מוזכר רק האיסור להכניס
- תיקים או שקיות לחנות, בעוד שאין כל אזכור לאפשרות החלופית של בדיקת התיק
- ביציאה. שלטים אלו סותרים אם כן את טענתו של שבת (לסתירות ולקשיים בנוגע לשלטים
- אלו ראו להלן).
81. גם קריף לא הזכיר בעדותו נוהל המנחה אותו לתת ללקוח את האופציה לבחור בין השארת
- התיק בכניסה לבין בדיקתו ביציאה. הוא אף העיד כי הדבר היחיד שהוא אומר ללקוחות
- הוא להניח את התיק בצד (עמ' 60 לפרוטוקול ש' 7). בנוסף הוא העיד כי רק אם המנהל
- מאשר להיכנס עם תיק הוא יכול לאפשר את כניסת הלקוח עם תיק (עמ' 58 לפרוטוקול ש'
- 34-33), וזאת בניגוד לטענת ויקטורי באשר לנוהל.
82. המסקנה היא כי נסתרה טענתם של ויקטורי ושבת לפיה קיים נוהל ברשת המאפשר
- ללקוחות בחירה בין האפשרות להשאיר תיקים בכניסה למרכול לבין האפשרות להיכנס
- עם התיק תוך בדיקתו ביציאה על ידי השומר.
83. יתרה מכך, ויקטורי למעשה לא הוכיחה קיומו של נוהל כלשהו ברשת בעניין הכנסת תיקים
- למרכול. כאמור, ויקטורי הציגה לתמיכה בטענתה שלטים בכניסה למרכול (נספח 1
- לתצהיר שבת מטעם ויקטורי). בנספח זה מופיעות שתי תמונות של שלטים: תמונה אחת
- של שלט האוסר הכנסת שקיות בלבד ומתחתיו שלט המפרט את שעות פתיחת הסניף.
- השלט השני אוסר על הכנסת שקיות ו/או תיקים. בנוגע לשלט זה ניתן להבחין כי המילה
- "תיקים" אינה באותו פונט של שאר המילים בשלט ונראה כי היא הודבקה על השלט.
- העדויות מטעם ויקטורי חיזקו אף הן את המסקנה לפיה השלט האוסר על הכנסת תיקים
- כלל לא היה תלוי בעת האירוע והשלט היחיד שהיה תלוי הוא השלט האוסר על הכנסת
- שקיות. אעיר כי נראה היה שתצהירו של שבת מטעם ויקטורי ניסה לעמעם עובדה זו
- ולהסתירה וגם בסיכומיה עדיין טענה ויקטורי, בניגוד לעדויות מטעמה, כי היו תלויים שני
- שלטים אשר האחד אוסר על הכנסת תיקים (ראו סעיף 5 לסיכומי ויקטורי).
84. קריף העיד כי השלט האוסר כניסה עם שקיות אכן היה קיים בסניף אך השלט השני האוסר
- כניסה עם שקיות ו/או תיקים לא היה קיים. לטענתו, ישנו שלט גדול אחר שעניינו בתיקים,
- אך תמונתו לא צורפה לתצהירים מטעם ויקטורי (עמ' 62 לפרוטוקול ש' 28-27).

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני :

85. כזכור, בתצהיר שבת מטעם ויקטורי ישנה הפניה לשני השלטים. עם זאת, בתצהירו האישי של שבת מפנה שבת רק לשלט האוסר הכנסת שקיות (נספח א לתצהיר האישי) והשלט השני כלל אינו מוזכר. גם בעדותו של שבת הסתבר כי לאחר האירוע תלו במרכול שלט נוסף שלא היה קיים קודם לכן (עמ' 86 לפרוטוקול ש' 24-25).
86. כמו כן, בהמשך תצהירו של שבת מטעם ויקטורי מצוין כי השלט בכניסה לסניף תוקן על מנת לחדד את הנוהל, אך הוא אינו מבחיר מהו השלט הקודם לאירוע ומהו השלט בזמן האירוע (סעיף 70 לתצהיר שבת מטעם ויקטורי). עוד מצורף לתצהירו זה של שבת המכתב ששלחה ויקטורי כמענה לפנייתה של היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות (נספח 6ב). במכתב מצוין כי הכיתוב בשלט עודכן לאחר האירוע לשם מניעת אי בהירויות. במכתב מצוין כי מצורף לו השילוט שהיה קיים במועד הרלוונטי אך ויקטורי לא צירפה צילום זה לנספחיה. מכל מקום מהמכתב עולה כי הכיתוב בשלט בעת האירוע אינו תואם את הנוהל לו טוענת ויקטורי.
87. שבת בעדותו הודה למעשה כי השלט בכניסה למרכול ביום האירוע דיבר על איסור להכניס שקיות ולא על איסור להכניס תיקים למרכול (עמ' 70 לפרוטוקול ש' 11-15). לכן השילוט שהציגה ויקטורי בנספח 1 לתצהיר שבת מטעמה אינו יכול לתמוך בקיומו של הנוהל בנוגע לאיסור הכנסת תיקים.
88. עד מרכזי שהביאו ויקטורי ושבת מטעמם בעניין הנוהל החל ברשת הוא ארבל, שמשמש כאמור מנהל מחלקת ביטחון וקצין בטיחות ראשי בויקטורי ומועסק ברשת החל משנת 2015. עם זאת, בעדותו התברר כי בזמן האירוע שומרים חמושים בכניסה לסניפים היו תחת אחריותו בעוד ששומרים שאינם חמושים, אשר ארבל מכנה "סדרנים" או "בודקי קבלות", כלל לא היו תחת אחריותו. במהלך עדותו לא ידע ארבל לומר בבירור מי היה אחראי על הסדרנים בויקטורי בעת האירוע (עמ' 47 לפרוטוקול ש' 26-30); אך בתצהירו ציין ארבל כי הסדרנים היו באחריותם של מנהלי הסניפים וכך גם עלה במקומות אחרים בעדותו (ראו למשל עמ' 48 לפרוטוקול ש' 32-33).
89. ארבל הוסיף והעיד כי כחודשיים טרם עדותו הוחלט בויקטורי לאור אי הבהירות בעבר להעביר תחת אחריותו גם את הסדרנים, אך הוא טרם הספיק להיכנס לעומק עניין זה (עמ' 47 לפרוטוקול). אעיר כי אין מחלוקת שהשומר בעת האירוע נשוא ההליך דן לא היה שומר חמוש אלא "סדרן" כהגדרתו של ארבל.
90. מכל מקום, נראה כי עדותו של ארבל תומכת בכך שלא היה נוהל מסודר גם במרכולים בהם הוצבו סדרנים ולא שומרים חמושים, לפיו יש להשאיר את התיקים בכניסה למרכול. ארבל העיד כי האחריות על הסדרנים הועברה אליו לאחר שהייתה אי שביעות רצון מהמצב הקיים, וכאשר נמצא בין היתר כי הנהלים בעניין זה אינם מספיק מגובשים (עמ' 47 לפרוטוקול ש' 32-35).

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני :

91. בנוסף, נראה שתצהירו ועדותו של ארבל מלמדים כי תפקידו העיקרי של הסדרן הוא בדיקת קבלות ו/או תיקים ביציאה מהמרכול. כך מכנה ארבל את הסדרנים מדי פעם "בודקי קבלות"; בתצהירו הוא מדגיש כי לשם מניעת גניבות בסניפים לא ניתן להסתמך רק על מצלמות האבטחה "ולכן נדרשת בדיקה בתיקים ביציאה מהסניף, וכן ערנות של השומרים והבודקים" (סעיף 6 לתצהירו). בשום מקום בתצהירו של ארבל לא נזכרת מפורשות דרישה להורות ללקוחות להשאיר את תיקיהם בכניסה למרכול.
92. מעדותו של ארבל לא ניתן היה להבין באופן ברור מהו הנוהל שהיה נהוג ברשת במועד האירוע, וזאת על אף שארבל העיד כי הוא אחראי על נושא הגניבות בסניפים (עמ' 48 לפרוטוקול ש' 4). כשנשאל על בדיקת קבלות ביציאה אמר שזהו הנוהל, וכך גם השיב בחיוב על השאלה האם מבקשים להשאיר את התיק בכניסה לסניף (עמ' 49 לפרוטוקול ש' 1-3); לאחר מכן טען כי לא כל התיקים נבדקים ביציאה (עמ' 49 לפרוטוקול ש' 31-30); בהמשך טען כי הנוהל כיום מורה להשאיר תיקים בכניסה, אך מדובר על עגלות קניות וצ'ימידינים ולא על תיקי נשים ותיקי גב, אלא אם כן מדובר בבחור צעיר ולפיכך מועד לגניבות ויש להורות לו להניח את התיק בכניסה. לעומת זאת, אישה מבוגרת עם תיק גדול שלא צפויה לגנוב תוכל להיכנס עם התיק. הוא סיכם כי "כל מקרה לגופו" (עמ' 49 לפרוטוקול ש' 17-28). לבסוף ארבל אישר כי לא קיים נוהל מסודר ברשת לגבי הכנסת תיקים ובדיקתם (עמ' 55 לפרוטוקול ש' 9-2).
93. מדבריו של ארבל עולה אם כן כי אין נוהל כללי המחייב השארת תיקים בכניסה, אלא השומר צריך לבחון כל מקרה לגופו ולהבחין למעשה בין מי שמועד לגניבה לבין מי שאינו מועד לגניבה.
94. גם בנוגע להדרכות ורענון נהלים לאותם שומרים בלתי חמושים התגלו סתירות וחוסר בהירות. ארבל העיד כי הוא אינו עורך לסדרנים הדרכות תקופתיות שכן טרם נדרש לנושא שהועבר לאחרונה תחת אחריותו (עמ' 53 לפרוטוקול ש' 24-28). עדותו של ארבל נסתרה על ידי עדותו של קריף, השומר בעת האירוע. קריף העיד כי הקב"טים היו עורכים לסדרנים רענון הנחיות מדי פעם וכי ארבל עצמו עשה לו פעם הדרכה כשהתחיל לעבוד (עמ' 58 לפרוטוקול ש' 6-8), זאת על אף שלטענת ארבל הוא כלל לא אחראי על הסדרנים ולא מבצע להם הדרכות. כך גם טען שבת בעדותו כי הסדרנים מקבלים לפחות חלק מההנחיות ממחלקת הביטחון, טענה שאף היא סותרת טענה זו של ארבל (עמ' 71 לפרוטוקול ש' 31-32; עמ' 72 לפרוטוקול ש' 8-7).
95. לסיכום, מעדותו המבולבלת של ארבל, שהובא על מנת להבהיר את נהלי הרשת הרלוונטיים, לא ניתן היה להסיק כל נוהל מסודר וברור בנושא הסדרנים בכניסה למרכולים. לא היה ברור האם הם נדרשים להורות ללקוחות להשאיר את התיקים בכניסה, והאם הם נדרשים לבדוק את הקבלות ביציאה; לא הוברר האם ואילו הדרכות נערכות

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 לסדרנים במהלך עבודתם; ובנוסף התברר כי השומרים אמורים להבחין בין אנשים
- 2 המועדים לגניבה לבין כאלו שלא.
- 3 96. סרטונים שצולמו על ידי קברט, אחיו של מקוריה, אף הם תומכים בטענה כי לא היה קיים
- 4 נוהל כטענת ויקטורי. כך למשל בסרטון שצולם במרכול בגדרה (כאשר ניתן לראות בבירור
- 5 את הלוגו של ויקטורי) נראים לקוחות נכנסים לסניף עם תיקים ללא שהשומר מדבר איתם
- 6 או פונה אליהם כלל בכניסה. רק ביציאה נראים הלקוחות עוברים בידוק של קבלות הקניה
- 7 על ידי השומר ולא בידוק של תיקים. שבת, שהובא כעד המרכזי מטעם ויקטורי, לא ידע
- 8 לתת הסבר לכך בעדותו וטען כי אחריותו היא על סניף בית שמש בלבד (עמ' 71 לפרוטוקול
- 9 ש' 27-29). לכך יש להוסיף כי באף אחד מהסרטונים לא נראים תיקים מונחים בכניסה
- 10 למרכולים, וכי בסרטון שצולם בבית שמש אף לא נראית בדיקה של קבלות ביציאה. גם
- 11 לעניין זה לא נתן שבת תשובה ורק טען כי השומר אינו ממלא את חובתו (עמ' 72 לפרוטוקול
- 12 ש' 17).
- 13 97. שבת בעדותו טען כי קיים קלסר נהלים כתוב ומסודר בכל סניף הכולל נהלים הקשורים
- 14 לקבלת לקוחות, בדיקה של הלקוחות והשארת חפצים בחוץ (עמ' 74 ש' 8-14). אם אכן כך
- 15 הוא הדבר, תמוה ביותר כי ויקטורי ושבת לא טרחו לצרף ספר נהלים זה לתצהיריהם על
- 16 אף חשיבותו העליונה להליך זה. הימנעותם מלצרף את הנוהל הכתוב עומדת לחובתם
- 17 ותומכת בטענה כי לא קיים נוהל, וזאת בניגוד לטענת ויקטורי.
- 18 98. מעבר לכך, עדותו של שבת בנוגע לנוהל תמכה אף היא במסקנה כי לא קיים נוהל מסודר
- 19 בעניין זה. שבת ניסה להסביר מדוע בעת האירוע הייתה אישה עם תיק גב עליה בתוך
- 20 המרכול, וטען כי מדובר היה בתיק קטן וכי לקוח שאינו מעורר "חשד סביר" לא צריך
- 21 לבדוק את תיקו (עמ' 80 לפרוטוקול ש' 8-12). בהמשך טען כי הכל נתון לשיקול דעתו של
- 22 השומר בכניסה: "כאשר נכנס פנים שלא מוכרים לסניף ועולה חשד אז סביר להניח
- 23 שהשומר יבדוק אותו..." (עמ' 80 לפרוטוקול ש' 18).
- 24 99. עדותו זו חושפת למעשה, בדומה לעדותו של ארבל, כי לא קיים נוהל אחיד וברור בעניין
- 25 התיקים. עולה ממנה כי על אף טענות העדים מטעם ויקטורי כי קיים נוהל האוסר הכנסת
- 26 תיקים למרכול, הרי שלכאורה ישנה הבחנה בין תיק גדול לבין תיק קטן, על אף שלא ברור
- 27 מהי בדיוק מהותה של הבחנה זו וכיצד היא נעשית; וחשוב מכך, ישנה הבחנה בין מי
- 28 שמעורר חשד לבין מי שאינו מעורר חשד. למעשה, שיקול הדעת הבלעדי נתון לשומר כאשר
- 29 לא ברורות ההנחיות שניתנות לו, אם בכלל, ועל ידי מי ניתנות ההנחיות.
- 30 100. קריף העיד כי תפקידו העיקרי הוא למנוע גניבות והפרות סדר (עמ' 58 לפרוטוקול
- 31 ש' 4). עוד העיד כי הוא אומר ללקוחות לשים את התיק בצד, וכי הנוהל הוא שאם מנהל
- 32 הסניף מאשר הלקוח יכול להיכנס עם התיק. מעבר לכך שעדות זו סותרת עדויות אחרות
- 33 מטעם ויקטורי, הרי שכלל עדותו של קריף נראתה מכוונת מטרה ומעוררת תמיהות (לשם

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 הדוגמא ראו עדותו בעמ' 62 לפרוטוקול ש' 1-8 כי הוא עומד רצוף בכניסה במהלך כל
- 2 המשמרת ללא הפסקה כלל, דבר שאינו סביר ואף נסתר על ידי עדים אחרים), ובעצם
- 3 לימדה, יחד עם ראיות נוספות, על חוסר סבירותו של הנוהל הנטען על ידי ויקטורי בנוגע
- 4 להשארת תיקים של כלל הלקוחות בכניסה למרכול. אפרט.
- 5 101. ויקטורי טוענת כי כלל הקונים מתבקשים להניח את תיקיהם בכניסה למרכול.
- 6 שבת העיד כי ביום ממוצע נכנסים בין 300 ל-500 לקוחות למרכול, וביום חמישי כ-800
- 7 לקוחות.
- 8 102. מהעדויות ומהסרטון עולה כי בכניסה למרכול אין מקום מסודר להניח את
- 9 התיקים והאפשרות היחידה היא להניחם על הרצפה ליד השומר (ראו עדותו של קריף בעמ' 60
- 10 לפרוטוקול ש' 30). שבת טען בעדותו כי התיקים, גם אם מדובר בעשרות או מאות, מונחים
- 11 על הרצפה תחת כיפת השמיים גם אם יורד גשם, וגם אם יש בהם חפצים יקרי ערך, והדבר הוא
- 12 באחריותו של הלקוח (עמ' 70 לפרוטוקול ש' 26 ואילך). כך גם השלט שאליו הפנתה ויקטורי
- 13 (נספח 1 לתצהיר שבת מטעם ויקטורי) מזהיר מפורשות כי הרשת אינה אחראית לאובדן או
- 14 גניבה של חפצים שנשארו ליד הכניסה לסניף.
- 15 103. הטענה בעניין זה תמוהה. לא נראה סביר כי מרכול של רשת גדולה ומסודרת דורש
- 16 השארת תיקים בכניסה כאשר אין לכך מקום מסודר, התיקים אמורים להיות מונחים
- 17 תחת כיפת השמים בחום ובגשם, אין אחריות על התיקים הנותרים בכניסה מפני גניבות,
- 18 ולמעשה כל לקוח יכול לקחת תיק כלשהו ביציאה מהסניף. אעיר כי קריף העיד כי הוא
- 19 זוכר בדיוק איזה תיק שייך לאיזה לקוח, וזאת על אף עדותו כי ישנם המון לקוחות בסניף
- 20 וכי יכולים להיות 50-60 תיקים בכניסה (עמ' 60 לפרוטוקול ש' 31 ואילך). ברי כי עדות זו
- 21 תמוהה ואינה מתיישבת עם השכל הישר, ומובן כי לו אכן היו נדרשים כלל הלקוחות
- 22 להשאיר את התיקים בכניסה לא יכול היה השומר להבחין איזה תיק שייך לאיזה לקוח
- 23 בהעדר שיטה מסודרת לכך. אציין כי אף שבת לא תמך בטענת קריף אלא טען שהאחריות
- 24 על התיקים בכניסה אינה על הרשת (עמ' 75 לפרוטוקול ש' 7).
- 25 104. נראה כי חוסר הסבירות שבטענה זו כמפורט אף הוא תומך במסקנה כי לא קיים
- 26 נוהל בויקטורי לפיו נדרשים כלל לקוחות המרכול להשאיר את תיקיהם בחוץ.
- 27 105. המסקנה מהאמור היא כי לא הוכח שבויקטורי קיים נוהל סדור לפיו הסדרנים
- 28 מורים ללקוחות להשאיר את התיקים בכניסה. כך גם לא הוכח כי קיים נוהל המציג חלופה
- 29 ללקוחות בין הותרת התיק בכניסה לבין בדיקתו ביציאה. למעשה מכל העדויות עלה כי
- 30 הרשת שרויה באי סדר בעניין זה, לא קיימים נהלים והנחיות מסודרים מלבד ההוראה
- 31 הכללית למנוע גניבות. נראה כי הרשת מותירה את שיקול הדעת בעניין זה בידי השומר,
- 32 ללא מתן הנחיות מתאימות שימנעו הפליה בין קבוצות אוכלוסייה שונות והפעלת שיקול

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני:

- 1 דעתם בצורה מפלה או בלתי סבירה. כך גם מנהלי הסניפים אינם עוברים הדרכות בעניין
- 2 התמודדות עם לקוחות ובעניין מניעת הפליה (עמ' 78 לפרוטוקול ש' 8-12).
- 3 106. כמו כן עלה כי השומרים בכניסה נדרשים על ידי ויקטורי להבחין בין לקוחות
- 4 המועדים לגניבה, ואלו נדרשים להשאיר את התיק בכניסה, לבין כאלו שאינם מועדים
- 5 לגניבה ומורשים להיכנס עם התיק. כפי שאראה להלן (ראו פסקה 134) אמירות של בעלי
- 6 התפקידים בויקטורי תומכות במפורש בעריכת הבחנה בין לקוחות שלדעתם הם מועדים
- 7 לגניבות לבין כאלו שלא, וזאת בין היתר בהתאם להשתייכות לקבוצות אוכלוסיה שונות.
- 8 על בסיס הבחנה זו, ובהעדר הנחיות מסודרות בעניין זה, עולה חשש ממשי להפעלת הנחיה
- 9 זו באופן שמפלה אוכלוסיות מסוימות ומבוסס על הנחות סטריאוטיפיות כלפי קבוצות
- 10 אוכלוסיה מסוימות.
- 11 107. לפני סיום חלק זה אתייחס בקצרה לטענה שעלתה בחצי פה בסיכומי ויקטורי
- 12 באשר לתחולתו של חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005. אין
- 13 ממש בטענות בעניין זה. ראשית, ויקטורי לא הראתה כי השומר בכניסה למרכול קיבל את
- 14 הסמכויות מכוח החוק כפי שנדרש בסעיף 7 לחוק זה. שנית, הסמכויות אליהן מפנה
- 15 ויקטורי הינן למניעת מעשה אלימות (סעיף 6א), שכלל אינה רלוונטית למקרה דנן; וחיפוש
- 16 ללא צו (סעיף 3), שאף היא אינה רלוונטית להוראה להשאיר את התיק בכניסה, ובוודאי
- 17 אינה מסמיכה להפלות בניגוד לחוק איסור הפליה.
- 18 **האם הוכח כי התנאי שהוצג למקוריה לא הוצג למי שאינם משתייכים לקבוצה אליה משתייך**
- 19 **מקוריה?**
- 20 108. על מנת להקים את החזקה הקבועה בסעיף 6(3) לחוק איסור הפליה, לא די בכך
- 21 שהוכח כי למקוריה (ולבחור נוסף ממוצא אתיופי) הוצגה כתנאי לכניסתו למרכול דרישה
- 22 להשאיר את תיקו בכניסה; גם לא די בכך שהוכח כי לויקטורי אין נוהל מסודר באשר
- 23 להשארת תיקים בכניסה למרכולים המשתייכים אליה; יש להוסיף ולהוכיח כי התנאי
- 24 שהוצג למקוריה לא הוצג ללקוחות אחרים שאינם משתייכים לקבוצה הנמנית עם
- 25 הקבוצות המוזכרות ומוגנות בחוק איסור הפליה (אעיר שיש לטעמי ממש בעמדה שהוצגה
- 26 בתא"מ (שלום ת"א) 43168/05 **צדוק נ' חברת שבח שלוש בע"מ**, פסקה 39 (26.9.2009)
- 27 (להלן "**עניין צדוק**") לפיה אין הכרח כי הפליה תתבטא במניעה גורפת של כניסתם של
- 28 אנשים המזוהים עם שיוך קבוצתי מסוים, כגון צבע-עור, ודי בכך שאנשים כאמור יהיו
- 29 חשופים להפליה יותר מאחרים. עם זאת איני נדרשת להכריע בסוגיה זו בנסיבות המקרה
- 30 דנן). זאת נבחן כעת.
- 31 109. הוכחת עניין זה מתבססת בראש ובראשונה על עדותו של מקוריה. סערת רוחו של
- 32 מקוריה ביום האירוע באה על רקע הבחנתו כי יתר באי המרכול, אשר אינם משתייכים

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני :

- 1 לעדה האתיופית, נכנסו למרכול עם התיקים שלהם. בעדותו סיפר מקוריה כי ביום האירוע
- 2 היה התיק שלו היחיד המונח בכניסה, וכי הוא הבחין בקונים בתוך המרכול יחד עם
- 3 התיקים שלהם כן הבחין כי השומר אינו פונה לאף קונה נוסף להניח את תיקו בצד, ואף
- 4 לא מתבצעת בדיקה של התיקים ביציאה מהמרכול. מקוריה העיד כי בתוך הסניף ראה עוד
- 5 לפחות שלושה אנשים עם תיקים עליהם (עמ' 14 לפרוטוקול ש' 31-32).
- 6 110. גם עדותו באשר לדברים שנאמרו לו על ידי שבת כאשר פנה אליו בתלונה, מחזקים
- 7 את האמור. מקוריה טען כי ניגש אל שבת וביקש הסבר מדוע רק ממנו מבקש השומר
- 8 להשאיר את התיק בחוץ. לטענת מקוריה השיב לו שבת: "לא מתאים לך, אל תקנה פה",
- 9 ולא הכחיש את טענתו. אז זיהה מקוריה אישה שעמדה בתור לקופות ונשאה תיק גב.
- 10 מקוריה שאל את שבת לגביה ומדוע היא יכולה להיכנס למרכול עם תיק גב. בתגובה ענה
- 11 לו שבת, לטענת מקוריה: "אתה לא מתבייש?! איך אני יכול לבדוק אותה? היא אישה!".
- 12 111. כאמור, התרשמתי ממהימנות עדותו של מקוריה. עדותו תומכת אם כן
- 13 בהתקיימותו של תנאי זה של החזקה.
- 14 112. יש לציין כי תצהירו של שבת תומך בטענת מקוריה למצער בנוגע לאישה עליה
- 15 הצביע מקוריה. שבת אישר כי מקוריה הצביע על אישה שנמצאה בקופה עם תיק על גבה
- 16 ושאל מדוע לה מתאפשר להיכנס עם תיק למרכול (סעיף 10 לתצהיר שבת מטעם ויקטורי).
- 17 שבת טען עם זאת כי מדובר היה ב"תיק אישי" על הגב והנוהל לא חל עליו. בעדותו סתר
- 18 את עצמו שבת בעניין זה ולא הצליח להסביר באיזה תיק מדובר. בתחילה טען כי לאישה
- 19 היה תיק גב; לאחר שעומת עם תצהירו טען כי היה לה תיק אישי, פאוץ'; לאחר מכן תיקן
- 20 שוב ואמר תיק אישי ואז תיק קטן שנשאה על הגב (עמ' 79 לפרוטוקול). כמו כן, בעוד
- 21 בתצהירו טען שבת בנוגע לאותה אישה כי השיב למקוריה שנשים עם תיק אישי אינן
- 22 נבדקות, הרי שבעדותו טען כי תשובתו למקוריה היתה כי אותה אישה נבדקה בכניסה (עמ'
- 23 81 לפרוטוקול ש' 28-29).
- 24 113. יש לציין כי גם בתגובתו של שבת לפוסט של מקוריה (נספח 4 לתצהירו מטעם
- 25 ויקטורי) כותב שבת כי הם לא מבקשים מנשים עם תיק אישי להשאיר את התיקים
- 26 בכניסה. נראה אם כן כי שבת מתייחס באופן מפורש להבחנה בין נשים לגברים. לא ברורה
- 27 ההבחנה בתצהירו בין תיקי אישי לתיק גב, כאשר אף הוא מסכים כי התיק של אותה
- 28 לקוחה היה על גבה. אציין עוד כי מקוריה טען שהצביע על תיקה של האישה ואמר לשבת
- 29 כי מדובר בתיק בדיוק כמו שלו (סעיף 36 לתצהירו מטעם ויקטורי). יש לקבל אם כן את
- 30 טענת מקוריה בעניין זה כי אישה עם תיק גב עליה היתה בתוך המרכול ולא התבקשה
- 31 להשאיר את תיקה בכניסה.
- 32 114. לתמיכה נוספת בעדותו של מקוריה יש להפנות לסרטון שהוא צילם ביום האירוע.
- 33 מקוריה בסרטון נראה עם תיק גב סטנדרטי (בגודל תיק בית ספר) עליו. כבר בפתיח הסרטון,

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 כאשר מקוריה מדבר בכניסה למרכול ניתן לראות ברקע חולף בתוך החנות אדם עם תיק
- 2 על גבו (דקה 18: 00). לאחר מכן נכנס מקוריה לפתח המרכול בשטח שלפני הקופות, אז ניתן
- 3 לראות בבירור אדם בעל צבע עור בהיר (כנראה אותו אדם שנראה קודם) המשלם בקופה
- 4 ומכניס את המצרכים לתוך תיק גב (דקה 05: 01).
- 5 115. הסרטון תומך אם כן בטענתו של מקוריה כי למרות שהוא נדרש להניח את התיק
- 6 בכניסה למרכול כתנאי לכניסתו, לפחות קונה אחד אחר, שאינו משתייך לעדה האתיופית,
- 7 נכנס למרכול עם תיק הגב שלו. יש לציין כי מקוריה הסביר שמאחר שהיה עם תיק עליו,
- 8 ומאחר שהשומר לא התיר את כניסתו למרכול עם התיק, צילם רק בכניסה למרכול ולא
- 9 עבר את קו הקופות והקופה הראשית, ולכן לא יכול היה לצלם אנשים נוספים בתוך
- 10 המרכול (עמ' 24 לפרוטוקול ש' 30 עד עמ' 25 לפרוטוקול ש' 8).
- 11 116. בהליך העיד גם מכר של מקוריה, בחור צעיר שאינו ממוצא אתיופי בשם שמואל
- 12 אוחיון (להלן "אוחיון"). אוחיון סיפר כי נחשף למקרה דרך הפייסבוק, ובעקבות שיחה
- 13 שקיים עם מקוריה הלך למרכול בבית שמש עם תיק גב דומה לזה של מקוריה על מנת
- 14 לבדוק האם ידרשו ממנו להשאיר את התיק בכניסה. אוחיון העיד כי בכניסה למרכול עמד
- 15 שומר אך הוא לא עיכב אותו, לא שאל אותו דבר וכלל לא פנה אליו. גם ביציאה לא ביקשו
- 16 לבדוק את תיקו ולא עיכבו אותו. עדות זו אף היא תומכת בטענתו של מקוריה.
- 17 117. עד נוסף שתמך בעדותו של מקוריה הוא אחיו, קברט. קברט צילם לאחר האירוע
- 18 סרטונים בסניפים שונים של ויקטורי. בסרטון שצולם בסניף בית שמש, נשוא ההליך כאן,
- 19 ניתן לראות שתי נשים עם תיק גב עליהן בתוך המרכול, האחת משלמת בקופות והשניה
- 20 יוצאת מהמרכול עם התיק עליה ללא שעוברת כל בדיקה. כך גם ניתן לראות נשים וגברים
- 21 (שאינם ממוצא אתיופי) עם תיקי צד נכנסים ומסתובבים במרכול. בסרטון שצולם בסניף
- 22 ויקטורי בגדרה נראים גברים ונשים (בעלי עור בהיר) נכנסים ויוצאים באופן חופשי
- 23 מהמרכול עם תיקי צד עליהם ושקיות פלסטיק גדולות, ואף אישה אחת בהירת עור
- 24 שאוחזת בתיק גב. ביציאתם בודק השומר את הקבלות שבידיהם בלבד.
- 25 118. אעיר כי קברט טען שגם ממנו ביקשו להשאיר תיק גב בכניסה למרכול בבית שמש,
- 26 אך מאחר שטענה זו לא באה לידי ביטוי בתצהיר ואף לא רואים התרחשות זאת בסרטון
- 27 שצילם לא מצאתי כי יש מקום להסתמך על חלק זה בעדותו.
- 28 119. תמיכה נוספת לטענתו של מקוריה ניתן למצוא בהימנעותו של ויקטורי מלהציג
- 29 בהליך את מצלמות האבטחה מיום האירוע ומהימים שלפניו. ויקטורי הגישה מטעמה את
- 30 תצהירו של מר אריאל אומי, מנהל רשת המחשבים של ויקטורי (להלן "אומי"). אומי העיד
- 31 כי בסניף ויקטורי בית שמש פזורות כ-30 מצלמות אבטחה, כולל בכניסה לסניף ובאזור
- 32 הקופות (עמ' 64 לפרוטוקול ש' 30-21), וגם שבת אישר שישנה מצלמה בכניסה לסניף (עמ'
- 33 76 לפרוטוקול ש' 35-34).

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני :

120. אומי הצהיר כי סרטוני מצלמות האבטחה נמחקים אוטומטית לאחר 15 עד 30 יום בהתאם לנפח האחסון במחשב. הוא לא זכר להשיב בעדותו האם נפח האחסון במחשב במרכול בבית שמש הוא כזה המאפשר שמירה אוטומטית ל-15 או ל-30 יום. מאחר שניתן היה לבדוק עניין זה, יש להניח לרעתה של ויקטורי כי הסרטונים במרכול בבית שמש נשמרים לתקופה של 30 יום.
121. ויקטורי טענה כי לא ניתן היה לצפות ממנה להציג את סרטוני מצלמות האבטחה באירוע מאחר שהם נמחקים אוטומטית לאחר זמן קצר. טענה זו לא ניתן לקבל. תביעתה של ויקטורי נגד מקוריה הוגשה לבית המשפט ביום 6.2.2018, 13 ימים בלבד לאחר האירוע, ומכתב התראה מטעמו של שבת בטרם הגשת תביעה נשלח למקוריה עוד קודם לכן, כבר ביום 28.1.2018, 3 ימים בלבד לאחר האירוע (נספח ד לתצהירו האישי של שבת). ברי כי בעת הגשת התביעה ובעת משלוח מכתב ההתראה בטרם תביעה ניתן היה להוריד ולשמור את הצילומים הרלוונטיים, כאשר ויקטורי בשלב זה מכוונת למאבק משפטי ומלווה בעורכי דין (ראו בדומה ת.א. (שלום פ"ת) 19963-08-12 **ארטיה נ' תורג'מן** (4.1.2015) (להלן "**עניין ארטיה**")).
122. מעבר לכך אעיר כי נראה היה סביר לצפות מרשת ויקטורי לשמור את סרטוני האבטחה הרלוונטיים על מנת לבצע תחקיר פנימי, לבחון האם יש ממש בטענותיו של מקוריה ולהפיק לקחים לעתיד אם אכן הוכחה הפליה של מי מלקוחותיהם. נראה כי דבר מכל אלה לא נעשה.
123. עוד טוענים ויקטורי ושבת בעניין זה כי ממילא לא ניתן היה להפיק קול ממצלמות האבטחה. בניגוד לטענה זו אני סבורה כי ניתן היה להפיק מידע רב שיכול היה לתמוך בטענות מי מהצדדים.
124. ראשית, יש לזכור כי מקוריה טען שהתנאי לכניסתו היה השארת התיק בכניסה למרכול וכלל לא ניתנה לו אפשרות להיכנס עם התיק תוך בדיקתו ביציאה כטענת ויקטורי. בהתאם לטענה זו יש ערך ראייתי לבחינת מצלמות האבטחה לאיתור לקוחות הנכנסים למרכול עם תיקי גב עליהם.
125. שנית, גם טענתה האמורה של ויקטורי הייתה יכולה להיבחן, שכן ניתן היה להבחין האם הקונים המגיעים עם תיק למרכול משוחחים עם השומר או נכנסים ללא שיפנה אליהם כלל. כך גם היה ניתן לראות את השתייכותם של אותם קונים לעדה האתיופית או למין הגברי. מידע רב ערך זה נמנע אם כן בשל מחדלה של ויקטורי ולכך יש לתת ערך ראייתי לטובתו של מקוריה.
126. ויקטורי ושבת טוענים כי לא ניתן להחיל את דוקטרינת הנזק הראייתי מקום בו מדובר בנזק ראייתי שגרם תובע לנתבע. כן הם טוענים כי הדוקטרינה נועדה למצב של "תיקו ראייתי" שלא מתקיים כאן. אני סבורה כי טענות אלו מסייעות להם.

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

127. ראשית, מקוריה הוא התובע בתביעה לפי חוק איסור הפליה וויקטורי היא הנתבעת שם. אמנם, תביעה זו הוגשה מספר חודשים לאחר האירוע, אלא שכאמור ויקטורי ידעה מהן טענותיו של מקוריה כלפיה עוד ביום האירוע, ואף הגישה נגדו תביעה כאשר ברור היה לה כי תידון בה שאלת האמת בפרסום והיה בהחלט ניתן להניח כי תוגש מנגד תביעה בגין הפליה. העובדה שלא טרחה לשמור ראיות מהותיות אלו אומרת דרשני וצריכה להיזקף לחובתה.
128. שנית, חלות ההצדקות של דוקטרינת הנזק הראייתי - ובהן עמימות עובדתית של נסיבות המקרה, שליטה של ויקטורי על הראיות והתרשלותה בשמירתן - גם על מקרה זה (ראו גיא שני "הנזק הראייתי "ועונשו": בשבחי מעבר מהמודל הקיים של העברת הנטל למודלים של מידתיות ואינדיקטיביות" **משפטים** מא 315, 325 ואילך (תשע"א) (להלן "שני"); כן ראו אריאל פורת ואלכס שטיין "דוקטרינת הנזק הראייתי: ההצדקות לאימוצה ויישומה במצבים טיפוסיים של אי-ודאות בגרימת נזקים" **עיוני משפט** כא(2) 191 (1998)). הקושי של מקוריה להוכיח כיצד ויקטורי נוהגת בלקוחות אחרים הוא מובנה ומשמעותי ויוצר עמימות עובדתית; גישתה ושליטה של ויקטורי על צילומי מצלמות האבטחה היא ברורה; ורשלנותה בשמירת צילומים אלו, בנסיבות בהן ידעה ביום האירוע על הטענות המועלות נגדה, ותוך ימים ספורים ידעה על ניתוב המחלוקת להליך משפטי שיעסוק בראיות אלו, אף היא מתקיימת לטעמי.
129. שלישית, אני סבורה כי במקרה זה אין צורך לעשות שימוש בדוקטרינת הנזק הראייתי על מנת להקים את החזקה הקבועה בחוק איסור הפליה שכן די בראיות שהובאו על מנת להקימה. מכל מקום, אם היה קושי ראייתי אני סבורה כי ניתן היה לעשות שימוש במחדל הראייתי כחיזוק למסקנה בדבר הקמת החזקה וכממצא ראייתי נוסף (ראו שני, בעמ' 372 ואילך), ובוודאי לו היה נקבע כי מדובר בתיקו ראייתי היה ניתן לעשות שימוש במחדל זה על מנת להכריע את הכף.
130. המסקנה היא כי הוכח שלקוחות רבים, גברים ונשים שאינם משתייכים לעדה האתיופית, נכנסו למרכולים של ויקטורי כאשר הם נושאים תיקים, בין אם תיקי גב ובין אם תיקים אחרים, ולא נדרשו להשאיר את התיק בכניסה למרכול.
- כלפי מי ההפליה בהתאם לחזקה?**
131. מקוריה העיד כי מסקנתו מהאירוע הייתה שיתכן שהשומר ערך בנוגע אליו "פרופילינג" למי שעשוי בעיניו להיות מועד לגניבה, וזאת בתור בחור אתיופי צעיר (עמ' 17 לפרוטוקול ש' 12-13). להתרשמותי יש ממש במסקנה זו.
132. כך, מעדותו של שבת עולה כי השומר מוסמך לבדוק לקוח המעורר חשד לגניבה. שבת מאשר בעקיפין כי מקוריה היה חשוד בעיני השומר. כאשר נשאל האם מקוריה נראה

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 לו חשוד השיב: "אני לא זה שבדקתי אותו, ולכן לא אני זה שאמרתי שהוא נראה חשוד,
- 2 הוא עבר דרך הבודק בכניסה שמנע ממנו להיכנס" (עמ' 81 לפרוטוקול ש' 4-6).
- 3 133. בנוסף, אמירות שונות של העדים מטעם ויקטורי הצביעו על כך שישנה הבחנה בין
- 4 קבוצות שונות על מנת להבחין בין לקוחות "מועדים לגניבה" לבין כאלו שאינם. מחלק
- 5 מהאמירות ניסו העדים לחזור בהם בהמשך עדותם כאשר הבינו את הקושי בהן, אך עצם
- 6 אמירתן מעידה על הלך הרוח.
- 7 134. כך למשל העיד ארבל כי הוא אינו מנחה את הסדרנים להורות ללקוחות להשאיר
- 8 את התיקים בכניסה למרכול, אלא אם מדובר בבחור צעיר וזאת לאור ריבוי הגניבות, בעוד
- 9 שאישה בת 85 תורשה להכניס תיק גדול לסניף כי היא לא צפויה לגנוב (עמ' 49 לפרוטוקול
- 10 ש' 17-26). קריף, השומר בעת האירוע, העיד כי הוא לא בודק תיקים של נשים וכי הוא אינו
- 11 "מוסמך לגעת בתיקים של נשים" (עמ' 60 לפרוטוקול ש' 11). שבת העיד כי לקוח או לקוחה
- 12 שנכנסים עם תיק קטן ואינם מעלים חשד לא יבדקו להם את התיק (עמ' 79 לפרוטוקול ש'
- 13 34-35).
- 14 135. השומר בכניסה למרכול, אם כן, עשה הבחנה בין לקוחות המועדים לטעמו לגניבה
- 15 לבין כאלו שלא. באשר למקוריה, מהראיות עולה כי ההבחנה נעשתה על רקע היותו גבר
- 16 אתיופי. אזכיר כי כל אחד ממרכיבי קבוצה זו מהווה הפליה על פי חוק איסור הפליה.
- 17 136. מאחר שמקוריה הוכיח בסרטון שצילם כי גבר בהיר עור נכנס למרכול עם תיק גב,
- 18 עולה כי לא הוכחה אפליה של כלל הגברים. כך גם עדותו של אוחיון תומכת בכך שגברים
- 19 שאינם ממוצא אתיופי הורשו להיכנס למרכול עם תיק גב. עוד עלה מעדותו של מקוריה כי
- 20 בעת האירוע נכחה אישה עם תיק גב בתוך המרכול, לגביה שאל מקוריה את שבת מדוע
- 21 היא נמצאת במרכול עם תיק גב. מדברים אלו עולה כי בעוד שממקוריה דרשו להשאיר את
- 22 תיק הגב בכניסה, לא דרשו זאת מלקוחות אחרים שאינם בני העדה האתיופית.
- 23 137. ציונה, בת זוגו של מקוריה, העידה כי נכנסה עם תיק צד אישי למרכול ולא נדרשה
- 24 להניח אותו בכניסה, ובתצהירה ציינה כי כך גם היה כאשר נכנסה עם עגלת קניות נגררת
- 25 (סעיפים 7-8 לתצהירה). מכך ניתן להסיק שתי מסקנות אפשריות חלופיות- אפשרות אחת
- 26 היא כי לצורך הקמתה של החזקה הוכח כי לגברים בני העדה האתיופית הוצג תנאי לכניסה
- 27 שלא הוצג בפני מי שאינו גבר בן העדה האתיופית. אפשרות שניה היא כי התנאי של השארת
- 28 התיק בכניסה מוצג רק בנוגע לתיקי גב, אולי מאחר שהם אינם מיועדים לקניות בניגוד
- 29 לעגלת קניות, וניתן להחביא בהם מצרכים בניגוד לתיקי צד אישיים קטנים. תנאי זה
- 30 בהתאם לראיות הוצג רק כלפי בני העדה האתיופית.
- 31 138. אפשרות נוספת היא שההבחנה בין מקוריה ללקוחות אחרים התבססה גם על
- 32 קבוצת גיל, וזאת בהתבסס על אמירתו של ארבל באשר למועדות צעירים לגניבות. אזכיר
- 33 כי חוק איסור הפליה אוסר גם הפליה על בסיס של גיל, ומכל מקום נראה כי באשר

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

1 למקוריה ההבחנה כללה שילוב של גיל עם מוצא אתיופי, שכן אוחיון שאף הוא בחור צעיר
2 אך אינו ממוצא אתיופי העיד כי הורשה להיכנס עם תיק גב למרכול.
3 139. לסיכום, מבחינת הלקוחות שכן הותר להם כניסה למרכול עם תיקי גב (נשים,
4 גברים שאינם ממוצא אתיופי, בחור צעיר שאינו ממוצא אתיופי), וכן ציונה שהינה בחורה
5 ממוצא אתיופי והורשתה להיכנס עם תיק אישי ועם עגלת קניות, נראה כי ההבחנה לגבי
6 מקוריה נבעה מהיותו גבר או בחור ממוצא אתיופי.
7 **סיכום ביניים - תחולת החזקה לפי חוק איסור הפליה**

8 140. העולה מן האמור כי מקוריה עמד בנטל להוכיח את החזקה הקבועה בסעיף 6(3)
9 לחוק איסור הפליה.

10 141. הוכח כי למקוריה הוצגה דרישה להניח את תיק הגב שלו בכניסה למרכול כתנאי
11 לכניסה אליו. הוכח כי בשום שלב לא הוצגה למקוריה חלופה לפיה יוכל להיכנס עם התיק
12 למרכול ולהיבדק ביציאה.

13 142. עוד הוכיח מקוריה כי דרישה דומה לא הופנתה ללקוחות אחרים שאינם
14 משתייכים לקבוצתו, גברים בני העדה האתיופית (או בחורים בני העדה האתיופית). הוכח
15 כי ביום האירוע היה גבר בהיר עור במרכול עם תיק על גבו וכך גם אוחיון הורשה להיכנס
16 עם תיק על גבו למרכול. הוכח כי המרכול מאפשר כניסת נשים עם תיקים וכי בסניף בגדרה
17 כלל לא נעשית פניה של השומר ללקוחות בכניסה ורק נבדקות קבלותיהם ביציאה. העובדה
18 שויקטורי לא הביאה את צילומי מצלמות האבטחה נזקפת לחובתה תוך הנחה שצילומים
19 אלו היו תומכים בטענותיו של מקוריה. גם הטענה, לפיה המרכול דורש מכלל הלקוחות
20 הנחת תיקים בכניסה, שעה שאין לכך מקום מסודר והרשת אינה נוטלת אחריות על תיקים
21 אלו, אינה סבירה.

22 143. מהעדויות מטעם ויקטורי עלה כי אין נוהל מסודר ברשת, וודאי שלא קיים נוהל
23 המחייב את כלל הלקוחות להשאיר את תיקיהם בכניסה. עלה כי השומרים בכניסה
24 מצופים למנוע גניבות ולהבחין בין לקוחות המועדים לגניבה ובין אלו שלא, תוך שהעדים
25 מטעם ויקטורי עושים הבחנה בין קבוצות אוכלוסייה שונות (בעיקר גברים וצעירים).
26 ויקטורי אינה מעבירה הדרכות מסודרות בעניין זה למניעת הפליה על בסיס אסור,
27 והנחייתה לשומרים, למנוע גניבות על ידי הבחנה על בסיס מועדות, מעבירה מסר של הפליה
28 בין קבוצות אוכלוסייה על בסיס סטריאוטיפי. למצער בסניף בית שמש יושמה ההנחה
29 האמורה על ידי השומר קריף בצורה מפלה, כך שבחור אתיופי נדרש להשאיר את התיק
30 בכניסה למרכול בעוד שללקוחות אחרים שאינם משתייכים לקבוצה זו לא הוצגה דרישה
31 זו כתנאי לכניסה למרכול.

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

144. הקמת החזקה אינה בהכרח סוף פסוק. לו היתה ויקטורי מביאה ראיות לכך שבמקרים אחרים נדרשו בפועל גם נשים וגם גברים שאינם בני העדה האתיופית להשאיר את תיקיהם בכניסה למרכול, יתכן שהייתה נסתרת החזקה. אלא שויקטורי לא הביאה ראיות בעניין זה. כאמור, היא לא הביאה מצלמות אבטחה שהיו יכולות בקלות להוכיח את טענתה בעניין זה; והיא אף לא הביאה כל ראיה אחרת.
145. שבת אמנם ניסה לטעון בעדותו כי תיקו של מקוריה נבדק מאחר שהוא תיק גדול. לאחר שעומת עם העובדה כי תיקו של מקוריה היה תיק גב סטנדרטי טען שבת כי מקוריה הינו לקוח שאינו מוכר במרכול ולכן הוא עורר חשד, אלא שטענה זו נסתרה על ידי עדותו של קריף שהעיד כי הוא הכיר את מקוריה מהפעמים הקודמות שקנה במרכול, וכן מעדותו של מקוריה שהיה נוהג להגיע לקניות במרכול עוד לפני האירוע. כך גם לא הוכיח שבת כי לקוחות אחרים שאינם מוכרים לשומר נדרשו להשאיר את תיקיהם בכניסה.
146. החזקה אם כן לא נסתרה ולפיכך מקוריה עמד בנטל להוכיח כי הופלה בניגוד לחוק איסור הפליה הן ביום האירוע והן בפעמים הקודמות בהן נדרש להשאיר את תיקו בכניסה למרכול.
147. חוק איסור הפליה מחיל עצמו על "בעלים, מחזיק או מנהל של עסק, וכן האחראי בפועל על הספקת המוצר או השירות הציבורי או על הפעלת המקום הציבורי או הכניסה אליו". לפיכך יש לחייב בהתאם לחוק הן את ויקטורי והן את שבת כמנהל הסניף.
- חוק איסור לשון הרע - הגנת אמת בפרסום**
148. כאן אנו שבים ומצטלבים עם חוק איסור לשון הרע. כמפורט לעיל, אני סבורה כי עצם הקמת החזקה לפי חוק איסור הפליה גוררת אחריה גם מסקנה כי הוכחה אמיתות הפרסום ולפיכך תקום ההגנה כל עוד קיים עניין ציבורי בפרסום. בענייננו קשה לחלוק על העניין הציבורי שיש בפרסום של מקוריה. במסגרת עניין ציבורי נכלל פרסום התורם לגיבוש דעתו של הציבור בעניינים ציבוריים, ופרסום שיש בו כדי לגרום לשיפור אורחות חיו (ע"א 439/88 **רשם מאגרי מידע נ' ונטורה**, פ"ד מח(3) 808, 827 (1994)). הפליית קבוצות אוכלוסייה על ידי רשת מרכולים גדולה היא בוודאי עניין ציבורי שמצדיק דיון וביקורת ציבורית. כמו כן, הפליית בני העדה האתיופית היא נושא כאוב ורגיש שעולה מפעם לפעם לדיון ציבורי ותקשורתי ומצדיק דיון והעלאת הנושא לתודעה על מנת למנוע הישנות מקרים של הפליית ציבור זה. הדיון הציבורי אף יוצר הרתעה של גופים ציבוריים מפני הפליה האסורה על פי החוק ובכך מביא לתועלת ציבורית.
149. מעבר לדרוש אעיר כי גם לולא המסקנה לפיה הקמת החזקה גוררת מסקנה של התקיימותה של הגנת אמת בפרסום, ישנן די ראיות לטעמי, כפי שפורט בהרחבה לעיל, על מנת להקים את הגנת האמת בפרסום באופן עצמאי ומנותק מהוכחת החזקה.

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

150. די במסקנה זו על מנת לדחות את התביעות שהוגשו נגד מקוריה לפי חוק איסור
לשון הרע.
הגנת תום הלב

151. אני סבורה כי במקרה דנן די היה בהקמת החזקה לפי חוק איסור הפליה על מנת
להקים גם את הגנת תום הלב למקוריה. דהיינו, גם אם החזקה היתה נסתרת על ידי
ויקטורי ושבת, דהיינו היה מוכח כי הדרישה למקוריה לא היתה על בסיס הפליה אסורה,
עדיין היתה עומדת למקוריה הגנת תום הלב. אסביר.

152. מקוריה תיאר בסרטון ובפוסט את העובדות אותן חווה ביום האירוע- העובדה
שנדרש להניח את תיקו בכניסה למרכול, עובדה שאין עליה מחלוקת, והעובדה שראה
במרכול אנשים לא אתיופים עם תיק עליהם או שנכנסים למרכול, עובדה שאף היא, כך
נקבע לעיל, הוכחה כאמת. העובדה הנוספת היחידה המתוארת בפוסט היא תגובתו של
שבת למקוריה: "לא מתאים לך אל תקנה פה", שאף היא נקבעה כנכונה עובדתית.

153. יתר הסרטון והפוסט עוסקים בעיקרם במסקנות של מקוריה המהוות לטעמי
הבעת דעה: "אני לא יודע להגיד אם בגלל שאני אתיופי או בגלל משהו אחר אני רק רוצה
פשוט שתראו ויקטורי בית שמש, זה ההתנהגות וזה מה שהם עושים, בוש וחרפה";
"פשוט בוש שאני בא למקום כדי לקנות מכספי שעבדתי בשבילו קשה וזה היחס שאני
מקבל, בעידן שכולו נקרא # לקבל את האחר!" והתייג של הפוסט "#בושה #גזענות 2018".

154. אני סבורה כי מסקנות אלו של מקוריה מהעובדות שראה וחווה הן בגדר הבעת
דעה בקשר לעניין ציבורי בהתאם לסעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע.

155. ההבחנה בין עובדה לדעה אינה תמיד ברורה ולעיתים היא מורכבת ושנויה
במחלוקת. הפסיקה קבעה כי "טיבו וסיווגו של פרסום כקביעת עובדה או כהבעת דעה,
נקבע על-פי מהותו הבסיסית, היינו זו הנלמדת ממשמעותו הכוללת בעיני קורא סביר ואין
הוא מאבד מעמדו בפרסום של הבעת דעה רק בשל כך שנשתרבה לתוכו עובדה כלשהי,
אם אין בה כדי לשנות תכונתו המהותית כמתואר" (ד"נ 9/77 **חברת החשמל לישראל בע"מ**
נ' הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, פ"ד לב(3) 337, 349 (1778)). עוד נקבע כי "האבחנה בין
תיאור עובדות להבעת דעה תיעשה על פי השכל הישר וכללי ההיגיון וזאת תוך שימוש בכללי
הפרשנות של פרסומי לשון הרע כפי שפותחו בפסיקה", וכי "על מנת להבחין בין עובדה
לדעה יש לבחון את הרושם הכללי שיוצרת הכתבה בעיני הקורא הסביר" (ע"א 5845/05
חטר-ישי נ' גילת (20.9.2007)).

156. לטעמי, קורא סביר היה מבחין בין העובדות שהוצגו על ידי מקוריה, ושנקבע כי
הן אמיתיות, לבין הבעת דעתו לפיה עובדות אלו מובילות למסקנה כי ויקטורי הפלטה אותו
על רקע מוצאו האתיופי וכי הוא חווה גזענות. יש להוסיף כי לפחות בסרטון נהג מקוריה

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

- 1 בזהירות, סייג את דבריו וציין כי הוא אינו יודע האם הדרישה השונה אליו היא בגלל שהוא
- 2 אתיופי או בגלל משהו אחר. הצבת הדברים בסימן שאלה מחזקת את המסקנה כי מדובר
- 3 בהבעת דעה (ראו שנהר, בעמ' 312 ; ע"א 4/85 צור נ' הוכברג, פ"ד מב(3) 251 (1988)). אעיר
- 4 כי גם בתגובות שצורפו לתצהיר שבת מטעם ויקטורי (נספח 2) ניתן למצוא תגובות (אם כי
- 5 ספורות) המפרשות אחרת את העובדות שהציג מקוריה ומציעות מסקנה שונה (ראו למשל
- 6 עמ' 30/46, שם נמצאת תגובה המפרשת את הבחנתו של מקוריה על בסיס גיל ולא מוצא).
- 7 157. הפרסום של מקוריה כלל, אם כן, עובדות ודעות. בעוד שישנה חובה כי העובדות
- 8 המופיעות בפרסום יהיו אמת, הרי שהמסקנה הנובעת מהן יכולה להיות שגויה כל עוד היא
- 9 סבירה (שנהר, בעמ' 317-318). לפיכך, גם אם ויקטורי היתה מוכיחה כי הדרישה שהוצגה
- 10 למקוריה לא נבעה מהפלייתו על בסיס אסור, לא היה הדבר שולל ממנו את הגנת תום הלב
- 11 לאור סבירות מסקנתו כי יתכן והופלה על רקע מוצאו.
- 12 158. על מנת להקים את חזקת תום הלב, לא די שהוכחה הבעת דעה בנוגע לעניין ציבורי,
- 13 אלא יש להוסיף ולהראות כי הפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות (סעיף 16(א)
- 14 לחוק איסור לשון הרע). כמו כן הגנת תום הלב נשללת מהמפרסם מקום בו הדבר שפורסם
- 15 לא היה אמת והמפרסם לא האמין באמיתותו ; או כאשר הפרסום לא היה אמת והמפרסם
- 16 לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם הוא אמת או לא ; או אם המפרסם
- 17 התכוון לפגוע במידה גדולה מהסביר להגנת הערכים המוגנים הרלוונטיים (סעיף 16(ב)
- 18 לחוק איסור לשון הרע). אני סבורה כי הפרסום של מקוריה עמד גם בדרישות האמורות.
- 19 159. ראשית, יש להזכיר כי נקבע שעדותו של מקוריה היתה מהימנה וסערת הנפש
- 20 הנראית בסרטון הינה אותנטית. מקוריה האמין, אם כן, באמיתות דבריו בסרטון ובפוסט.
- 21 כך גם לא מצאתי כי מדובר בפרסום החורג מהסביר.
- 22 160. ויקטורי טוענת כי הגנת תום הלב נשללת ממקוריה מאחר שלא ציין כי לא הופלה
- 23 בכל פעם שנכנס למרכול אלא רק כאשר אותו שומר היה נוכח באירוע. אין לקבל טענה זו.
- 24 מקוריה אכן העיד כי כאשר אותו שומר לא היה, אלא למשל קופאי או סדרן, הוא לא
- 25 התבקש להשאיר את התיק בכניסה (ראו עמ' 13 לפרוטוקול ש' 1-2 ; ש' 30 ; עמ' 23
- 26 לפרוטוקול ש' 13-14).
- 27 161. השומר הוא זה שאמון על יישום הנוהל והדרישות של המרכול בכניסת לקוחות
- 28 אליו. העובדה שלעיתים נמצא בכניסה למרכול אדם שזה אינו תפקידו הקבוע, ויתכן שאינו
- 29 בקיא בנהלי הכניסה למרכול, והוא לא דרש ממקוריה להשאיר את התיק בכניסה, אינה
- 30 מפחיתה מטענתו של מקוריה להפליה במרכול. כך גם לא היה מצופה ממקוריה לבדוק
- 31 האם השומר במשמרת הבוקר אף הוא מציג לו דרישה דומה, כאשר הוא אינו מגיע למרכול
- 32 בשעות בו הוא נמצא בכניסה. מכל מקום, הן בסרטון והן בפוסט מדבר מקוריה על מספר

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 פעמים בהם נדרש להניח את התיק בכניסה. הוא אינו מפרזי ודבריו מתוחמים למספר
- 2 אירועים בלבד.
- 3 162. מקוריה, אדם מן השורה, צילם את הסרטון באופן ספונטני ולכן אין לתמוה כי לא
- 4 ניסח את האמור בו באופן מדויק ומשפטי. הוא תיאר את החוויה שלו, וממנה דווקא
- 5 משתמעת תמונה מתונה וזהירה של הדברים. הוא מציין בסרטון כי הוא מגיע למרכול מדי
- 6 ערב וכי כל פעם דורשים ממנו לשים את התיק בצד. הוא ממשיך ומציין כי נענה לבקשה
- 7 פעם ראשונה, שניה ושלישית ולמעשה בפעם הנוכחית הבין כי לא כולם מתבקשים לשים
- 8 את התיק בצד.
- 9 163. בפוסט שפורסם לצד הסרטון, ואשר נכתב לאחר התרחשות הדברים מקוריה אף
- 10 יותר זהיר: "רוצה לשתף אתכם במה שעבר אלי בפעמים האחרונות שלי בויקטורי בית
- 11 שמש. כמה פעמים היו אומרים לי להשאיר את התיק בחוץ, ואף פעם לא באתי בשום
- 12 תלונה... התחלתי לשים לב בפעמים שונות שרק אני נדרש להשאיר את התיק גב שלי
- 13 בחוץ!...!". מהדברים עולה כי מקוריה מציג את החוויה באופן זהיר ולא מוגזם, כאשר הוא
- 14 מייחס את הדרישה לפעמים האחרונות שהיה במרכול, ומציין כי רק בפעם האחרונה הבין
- 15 שהוא מופלה לאחר שראה אנשים עם תיק גב בתוך המרכול. הוא מגביל את הפרסום
- 16 והטענה לסניף בית שמש בלבד. כך הוא גם מספר על פנייתו למנהל הסניף לספר לו על
- 17 תחושתו ועל תגובתו של מנהל הסניף.
- 18 164. ויקטורי מוסיפה וטוענת כי מקוריה לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים על
- 19 מנת להיווכח אם הוא אמת או לא. גם טענה זו אין לקבל. מקוריה לא הסתפק במסקנות
- 20 שהסיק מהדברים שראה וחווה ופנה לבירור אצל מנהל הסניף בזמן אמת, בירור התומך
- 21 בפירוש בתום ליבו. אני מקבלת את עדותו של מקוריה לפיה שבת לא שלל את טענתו ואמר
- 22 לו שאם לא מתאים לו שלא יקנה שם (סעיף 33 לתצהיר). מקוריה העיד כי אם שבת היה
- 23 מתייחס בהתאם לפנייתו אליו, היה מקשיב לו ולא מגונן על השומר ככל הנראה לא היו
- 24 נולדים הליכים אלו (עמ' 18 לפרוטוקול ש' 26-27). לשבת ניתנה ההזדמנות להעמיד בפני
- 25 מקוריה את הדברים על דיוקם אך הוא לא עשה זאת.
- 26 165. ויקטורי אף טוענת בנוגע לאי היענותו של מקוריה לפגישה עם מנכ"ל ויקטורי
- 27 שפנה אליו לאחר הפרסום, אך יש לציין כי ממילא הבירור הנדרש והנבחן לצורך הגנת תום
- 28 הלב הוא בטרם הפרסום (סעיף 16(2) לחוק איסור לשון הרע).
- 29 **תביעת השתקה**
- 30 166. מקוריה טוען כי תביעותיהם של ויקטורי ושבת לפי חוק איסור לשון הרע הינן בגדר
- 31 תביעות השתקה (SLAPP).

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני :

167. תביעות השתקה הן תביעות דיבה שמוגשות על ידי בעלי כוח או ממון במטרה להשתיק ביקורת או מאבק ציבורי הפוגע בהם. יש לציין כי פיתוח הדוקטרינה שנועדה להתמודד עם תביעות השתקה נעשתה בארצות הברית על רקע שיטת המשפט ומאפייני ההליך הייחודים לה (שחר טל "אימת הדיבה: מפת התמריצים להגשת תביעות SLAPP בישראל" משפטים מה 515 (תשע"ו)).
168. מאפייניה של תביעת ההשתקה הוזכרו בע"א (מחוזי ת"א) 15267-09-17 **סרנה נ' נתניהו** (28.1.2018) תוך הסתמכות על מאמר של האגודה לזכויות האזרח:
 - (א) תביעה שעצם הגשתה ובירורה עלולים להטיל אפקט מצנן על נכונותם של הנתבע או של אחרים להשתתף בדיון ציבורי, עקב חשש שהמשאבים החומריים והנפשיים הנצרכים לצורך התגוננות מפני תביעה שכזו, ישכנעו רבים שלא ל"התעסק עם תובע חזק".
 - (ב) פערי כוחות בין צדדים בעיקר כלכליים.
 - (ג) תביעות בסכום תביעה מופרך שאין לו אחיזה בדיון והוא חורג באופן משמעותי מהסכומים המקובלים בפסיקה.
 - (ד) תביעות המאופיינות בטענות סרק עובדתיות ומשפטיות, כאשר סוד כוחן המשתיק הוא בעצם ההגשה אשר כופה על הנתבע להתגונן על כל הכרוך בכך.
169. דוקטרינת תביעות ההשתקה טרם אומצה למשפט הישראלי וטרם נידונה לעומק (ראו רע"א 1688/18 **סרנה נ' נתניהו**, פסקה 7 (15.4.18); וכן ת"א (שלום הרצ') 32376-06-16 **יצחק נ' סבג** (27.02.2019)).
170. עם זאת, גם בהעדר תחולה לדוקטרינה של תביעת השתקה, קבע בית המשפט העליון כי על בית המשפט לתת דעתו למקרים המתגלים בהם מאפיינים של תביעות השתקה ואשר נועדו בעיקר להרתיע באופן לא לגיטימי:
 - "שיקול מדיניות נוסף שעלינו לשוות לנגד עינינו, והוא משתלב היטב בדברים שכבר נאמרו על-ידי, נוגע לחשש שהגשת תביעת לשון הרע תשמש, לעתים, לא רק ככלי לגיטימי להגנה על שמו הטוב של אדם, אלא כאמצעי להרתעה לא לגיטימית מפני השמעת ביקורת או מפני חשיפת האמת. חשש זה גובר כאשר מי שמגיש את התביעה הוא בעל נגישות קלה יחסית לשירותים משפטיים, בעוד שבעבור מי שהתביעה מוגשת נגדו כרוך ניהול ההתדיינות בקושי, באופן שעשוי להרתיע מפני עמידה על זכויות לגיטימיות...
 - חשוב שבית המשפט ייתן את דעתו, בכל מקרה ומקרה לפי נסיבותיו, לשאלה האם תביעת לשון הרע שבפניו היא תביעה שמטרתה היא אך הגנה על השם הטוב או גם אמצעי להרתעה ולהפחדה מצדו של מי שיש לו נגישות עדיפה למשאבי משפט"

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 (ע"א 7426/14 פלונית נ' דניאל, פסקה 7 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז
- 2 ((14.3.2016)).
- 3 171. כמו כן קבעה הפסיקה הישראלית דרכים להתמודדות עם תביעות בעלות
- 4 מאפיינים של תביעות השתקה. כך למשל נקבע כי-
- 5 "אכן, ככלל, יש למגר מן השורש תביעות בלתי כנות, ואין לאפשר לתביעות שהופכות
- 6 את בית המשפט לכלי משחק אסטרטגי, לחצות את סף ההיכל ולבוא בשעריו.
- 7 מתפקידו של בית המשפט לברר סכסוכים אמיתיים בין אדם לחברו ובין האזרח
- 8 לרשות, להבדיל מתביעות המוגשות ע"י גופים חזקים עתירי ממון, כנגד יריביהם דלי
- 9 האמצעים, בעילה מפוקפקת כלשהי, מתוך מטרה מכוונת ללחוץ עליהם לחזור בהם
- 10 מדרישות צודקות, רק מחמת חוסר יכולתם לממן הגנה משפטית כנגד תביעה בסכומים
- 11 "כבדים" (ת.א. (מחוזי ת"א) 18029-02-11 אור - סיטי נדל"ן בע"מ נ' טבקמן
- 12 ((7.7.2011)).
- 13 172. עוד נקבע בפסיקה כי יש להתחשב במסגרת פסיקת ההוצאות במקרים בהם לא
- 14 היתה הצדקה להגשת התביעה (ע"א 2266/14 ילין נ' אם תרצו ציונות או לחדול
- 15 (15.7.2015); ת"ק (ק"ג) 7163-02-16 דהרי נ' לדרמן (10.7.16)).
- 16 173. איני סבורה כי ניתן להכתיר את תביעות הדיבה בענייננו כתביעות השתקה
- 17 "קלאסיות". עם זאת דומה כי אכן מתקיימים במסגרתן היבטים מסוימים של תביעות אלו
- 18 המלמדים על כך שאחד המניעים של התביעות שהוגשו הוא השתקה והרתעה הן של
- 19 מקוריה והן של מי שירצה להביע ביקורת ציבורית בעתיד כנגד ויקטורי. בענייננו הוגשו
- 20 שתי תביעות נפרדות, הן על ידי ויקטורי והן על ידי שבת, כאשר התובעים נעזרו בדיונים
- 21 בייצוג של שלושה עורכי דין פרטיים. למולם עמד הנתבע, עובד קיוסק, שנעזר בסיוע
- 22 המשפטי לצורך ייצוגו. הסך הכולל של התביעות שהוגשו נגד מקוריה עומד על 170,000 ₪.
- 23 אמנם אין מדובר בסכום יוצא דופן בהתחשב בסכומים הסטטוטוריים הקבועים בחוק
- 24 איסור לשון הרע, אך ברי כי עבור מקוריה מדובר בסכום משמעותי. קשה לחלוק אם כן על
- 25 פערי הכוח המשמעותיים בין הצדדים במסגרת ההליך המשפטי.
- 26 174. גם נסיבות הגשת התביעות מלמדות על כך שאחד ממניעי התובעים היה להשתיק
- 27 ולהרתיע. שתי התביעות הוגשו האחת תוך 11 יום מעת האירוע והשניה תוך 20 יום ממועד
- 28 ההתרחשות, זמן קצר לכל הדעות. מכתב התראה מטעם שבת נשלח למקוריה שלושה ימים
- 29 בלבד לאחר האירוע. יש להוסיף כי באת כוחו של מקוריה הביע את רצונו עוד בעת הדיון
- 30 המקדמי למחוק את התביעות ההדדיות שהוגשו (עמ' 8 לפרוטוקול ש' 31), בעוד התובעים
- 31 התעקשו להמשיך בהליך (ראו בדומה דבריו של כב' השופט סולברג בת.א. (מחוזי י-ם)
- 32 8069/06 החברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי בע"מ נ' אריה גור, פסקה 35
- 33 ((13.7.2009)).

בית משפט השלום בירושלים

**תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'**

תיק חיצוני :

175. את המסקנה האמורה יש להביא בחשבון בעת קביעת הסעד והוצאות ההליך.
- סעד**
176. סעיף 5 לחוק איסור הפליה קובע עוולה אזרחית בהפרת הוראות החוק. כמו כן נקבע פיצוי ללא הוכחת נזק בסכום של 50,000 ₪. מקוריה דרש בכל אחת מתביעותיו שכנגד פיצוי זה, אשר לאחר הצמדה למדד הועמד על 65,542 ₪ עבור כל אירוע. מקוריה תבע בגין ארבעה אירועים, כך שגובה הפיצוי הנדרש בכל אחת משתי התביעות שכנגד עומד על 262,168 ₪.
177. "הפליה על בסיס השתייכותו של אדם לקבוצה מסוימת נושאת מסר של דחייה כלפי מאפיין הטבוע בזהותו של האדם ומשכך פוגעת בכבודו" (עניין פרוז'אנסקי, פסקה 24 לפסק דינו של כב' השופט דנציגר). הפגיעה היא קשה יותר כאשר מדובר בהפליה המבוססת על סטריאוטיפים (שם). נפסק כי בבחינת גובה הנזק יש לשקול שלושה שיקולים עיקריים: עוצמת הפגיעה בעקרון השוויון, היקף הפרקטיקה המפלה ושיקולי אשם (ת"צ (מרכז) 8214-05-14 מירב נ' איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ, פסקה 61 (23.8.2018) (להלן "עניין מירב"); רע"א 9247/20 רוסו נ' שגב אקספרס ראשון לציון בע"מ, פסקה 29 (24.1.2021)).
178. כמו כן ראוי לשים לנגד עינינו את הסכומים הנפסקים במקרים דומים ומקבילים. כך למשל, ברע"א 7731/13 שוורץ נ' גלינה בר בע"מ (3.11.2014) נפסק פיצוי בסך של 35,000 ₪ בגין הפלייתו של צעיר אתיופי במקרה יחיד בכניסה למועדון. בעניין ארטיה נפסק פיצוי בסך 25,000 ₪ עבור צעיר ממוצא אתיופי שלא הוכנס למועדון במסגרת תחקיר עיתונאי שנערך. בעניין חי נפסק פיצוי כולל בסך של 40,000 ₪ בגין שני מקרי הפליה בשל צבע עור שחום בכניסה למועדון. בע"א (מחוזי חי) 3724/06 קיבוץ רמות מנשה נ' מזרחי (7.1.2008) נפסק פיצוי מקסימלי בסך של 50,000 ₪ בגין הפליה באירוע יחיד על רקע גוון עור בכניסה למועדון. בע"א (מחוזי ת"א) 16741-02-15 קיס נ' אקסטרים טנגו הפקות בע"מ (14.4.2016) אושר פיצוי על סך של 30,000 ₪ לבחור ממוצא ערבי שלא הוכנס למועדון. בת.א. (שלום ת"א) 22225/07 ירימי נ' בת.א. 5 החזקות בע"מ (27.2.2008) נפסק פיצוי בסך 30,000 ₪ בגין מניעת כניסה של בחור בעל חזות מזרחית למועדון באירוע יחיד. בתא"מ (שלום ת"א) 37491-04-12 ברהום נ' אופק 40 ייעוץ, יזמות והשקעות בע"מ (23.5.2013) נפסק פיצוי של 40,000 ₪ לתובע ממוצא ערבי שלא הוכנס למועדון באירוע יחיד. בעניין צדוק נפסק לכל אחד משני התובעים סך של 30,000 ₪ בגין הפליה בכניסה למועדון באירוע יחיד בגין חזותם המזרחית ובהיותם בני העדה התימנית. בת.א. (שלום ת"א) 35199-09-12 בן משה נ' א.ב.ג. רוטשילד בע"מ (12.7.2015) נפסק פיצוי כולל של 50,000 ₪ בגין שני אירועי הפליה בכניסה למועדון על רקע צבע עור וחזות מזרחית.

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

179. באשר לעוצמת הפגיעה בעקרון השוויון. כב' השופט גרוסקופף עמד על כך שעוצמת הפגיעה נבחנת בשני מישורים- הפגיעה האישית ברגשות הקבוצה המופלית לרעה, והפגיעה החברתית המתבטאת בהשלכות השליליות שיש להפירה על השאיפה ליצור חברה שוויונית (עניין מירב, פסקה 61). ההפליה במקרה דנן נעשתה בעיקרה על רקע מוצאו האתיופי של מקוריה. עוצמת הפגיעה בעקרון השוויון על בסיס הפליה מעין זו היא גבוהה לטעמי.
180. מקוריה תיאר באופן אמין ואותנטי את הרגשתו במהלך האירוע ואת תחושותיו הקשות שבאות לידי ביטוי גם בסערת הנפש שניתן לראות בסרטון. כך מציין מקוריה כי הוא הרגיש מושפל ואפס, שלא התייחסו אליו כמו שצריך ושלא "סופרים אותו" (עמ' 27 לפרוטוקול ש' 26-30). מקוריה הוסיף ותיאר כי היה בסערת רגשות והרגיש "שכל העולם קורס לי בתוך הלב" (עמ' 19 לפרוטוקול ש' 24-25).
181. כפי שנקבע בעניין פרוז'אנסקי, חוק איסור הפליה מגן גם מפני הפליה של קבוצות "חזקות" באוכלוסיה שלא סבלו מהפליה היסטורית. עם זאת, דומה כי הפיצוי הניתן כאשר מופר חוק איסור הפליה צריך להיות גבוה יותר מקום בו מדובר על הפליה של קבוצות "חלשות" שסובלות מהפליה היסטורית, כגון המשתייכים לעדה האתיופית. הפגיעה במקרה זה היא אף קשה יותר ובעלת מסר חברתי שלילי, שכן היא מבוססת על סטריאוטיפ קשה וחמור לפיו בחור צעיר ממוצא אתיופי יהיה מועד יותר לגניבה מאשר מקבילו שאינו ממוצא זה. תפיסה סטריאוטיפית זו יש להוקיע באופן ברור וחד משמעי.
182. באשר להיקף הפרקטיקה המפלה, יש קושי לקבוע זאת בהעדר נתונים מספיקים מטעם ויקטורי. כל שניתן לקבוע הוא כי הפליה זו התרחשה על ידי השומר בסניף ויקטורי בבית שמש. באשר למקוריה עצמו הוא טען להפליה בארבעה מקרים לפחות. לגבי שני מקרים נמסרה עדות מפורטת (האחד האירוע בו צולם הסרטון ואירוע קודם לו בו נכחה גם ציונה בת זוגו של מקוריה), ושניים לפחות התרחשו עוד לפני שמקוריה הבין שהוא מופלה בכניסה למרכול. עדותו של קריף תמכה בכך שמקוריה נדרש במספר ביקורים במרכול להניח את תיקו בכניסה עובר למועד האירוע. מקוריה פרסם את הסרטון והפוסט בפייסבוק ואלו הגיעו לתפוצה רחבה ויצרו הד ציבורי כולל באמצעי התקשורת ההמוניים. המסר שיש להעביר כנגד התנהגותה של ויקטורי שפורסמה ברבים צריך להיות ברור.
183. באשר לשיקולי אשם, יש להביא בחשבון את התנהלותם של ויקטורי ושבת טרם האירוע וכן לאחריו. כפי שצוין לעיל ויקטורי לא הנחתה באופן מסודר לא את מנהלי הסניפים ולא את הסדרנים השומרים בכניסה למרכולים, ואף לא העבירה הדרכות למניעת הפליה כלפי לקוחות. בכך יצרה פתח לפעולות מפלות מצד השומרים שנדרשו למנוע גניבות בסניפים. יתרה מכך, כמפורט לעיל, אמירות מטעם בעלי תפקידים בויקטורי יוצרות את הרושם כי "רוח המפקד" היתה הבחנה בין מי שמועד לגניבה לבין מי שלא בהתאם

בית משפט השלום בירושלים

תא"מ 9724-02-18 ויקטורי רשת סופרמרקטים בע"מ ואח' נ' מקוריה ואח'
ת"א 34793-02-18 שבת ואח' נ' מקוריה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 להשתייכות לקבוצות אוכלוסייה שונות (כגון גברים ונשים, צעירים ומבוגרים). בכך תרמה
- 2 ויקטורי באופן אקטיבי להפליה במקרה דנן, ויתכן כי גם להפליה במקרים אחרים.
- 3 התנהלותה של ויקטורי לאחר האירוע אף היא מעוררת קושי. מעבר לעדותו של
- 4 שבת כי שוחח עם השומר יום לאחר האירוע, לא עשתה הרשת כל פעולה לתחקור האירוע,
- 5 לא בדקה מה אירע במצלמות האבטחה, לא ערכה הפקת לקחים מסודרת ואף לא העבירה
- 6 הנחיה מסודרת למנהלי הסניפים בדבר הנחיית השומרים העובדים בכניסה למרכולים.
- 7 למעשה, גם בעת העדויות, כמעט שלוש שנים לאחר האירוע, הסתבר כי ארבל, שהינו כיום
- 8 אחראי על כלל הסדרנים, אינו יודע מהי ההנחיה לסדרנים ומודה כי אין נוהל מסודר
- 9 בעניין. תחת הפעולות המתבקשות האמורות בחרה ויקטורי להפנות את מיטב משאביה
- 10 כנגד מקוריה עצמו באמצעות הגשת שתי תביעות נפרדות מיד לאחר האירוע.
- 11 185. באשר לשבת, לאור עדותו המהימנה של מקוריה עולה כי במקום לבחון את טענתו
- 12 מול השומר ולוודא כי לא מתרחשת הפליה אסורה במרכול הנמצא תחת אחריותו, בחר
- 13 לזלזל במקוריה ולהתעלם מפנייתו באמירה "לא מתאים לך אל תקנה פה", ובכך הוסיף
- 14 לתחושת ההשפלה והפגיעה במקוריה.
- 15 186. אעיר כי יש גם להביא בחשבון את פנייתו של מנכ"ל ויקטורי למקוריה לאחר
- 16 האירוע בבקשה להיפגש ולדבר על האירוע. מקוריה בחר שלא להשיב להזמנה להיפגש,
- 17 והעיד כי היה מוצף בהודעות וסגר בשלב כלשהו את הטלפון. מכל מקום יש לראות בחיוב
- 18 פניה זו (אם כי לא התבררה בהליך מטרתה שכן המנכ"ל לא העיד בהליך), אך נראה כי לא
- 19 נעשה מאמץ נוסף על מנת ליצור קשר עם מקוריה וללבן איתו את הדברים.
- 20 187. תוך שקלול כל האמור מצאתי לחייב את ויקטורי ושבת ביחד ולחוד בפיצוי של
- 21 מקוריה בסך כולל של 75,000 ₪.
- 22 188. בהתחשב בשיקולים שהוזכרו לעיל בחלק העוסק בתביעת השתקה, וכן בהתחשב
- 23 בהיקף ההתדיינות שכללה שני דיונים מקדמיים ושני דיוני הוכחות, ישלמו ויקטורי ושבת
- 24 למקוריה עבור שכ"ט עו"ד והוצאות משפט סכום כולל של 25,000 ₪.
- 25 189. הסכומים ישולמו תוך 30 יום.
- 26 190. המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים.

27
28 ניתן היום, ט"ו סיוון תשפ"א, 26 מאי 2021, בהעדר הצדדים.
29

קרן מילר, שופטת

30
31